...ТЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 32 (13348)
1971 оной февралиин 7, воскресени

Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

ТУЙЛАГДАҺАН АМЖАЛТА, ШЭНЭ ЗОРИЛГОНУУД

...һаяхан үнгэргэгдэһэн Ивал...ын туршалга-үйлэдбэриин ажа...ы түрүүшүүлэй зүблөөн дээрэ ...идхэл хэһэн А. И. Плотников, ...э хэлэгшэд үнгэрһэн жэлдэ ...һан амжалтануудаа, бии ...гаа дутагдалнуудаа элирүүлээ. ...хэ зуураа ажахымнай аймаг, ...спублика соогоо жэшээ харуул...а ёһотой гэжэ тэмдэглэһэн бай...а.

...энншье яһала зүб. Тус ажа...ай хүдэлмэришэд үнгэрһэн жэл...үүдтэ урдаа табиһан зорилго...нуудаа жэншэдгүй бэелүүлжэ ...даа гэшэ. Наймадахи табан ...элэй туршада мал ажалай про...ктнуудые абаха түсэбөө дүүр...эн байна. Мүн гүрэндэ ороо...о таряа тушааха табан жэлэй ...абари 119,1 процент, овощ—...139, хартаабха—123,6, һүн—102,7, мяхан—108,3, ноохон—113,2 процент бэелүүлэгдээ. Эдэ ...хы амжалтанууд имагтал ме...ханизаторнууд, хонишод, малша...найнь оролдосотой шударгыгаар ...ажаллаһанайнь аша үрэ мүн.

Үнгэрэгшэ табан жэлэй турша...да ороохо таряанайнь ургаса урдахи табан жэлэйхиһээ 25,8 процентээр, хартаабха—57,4 процентээр, овощ хоёр дахин, һүн—31,6 процентээр, ноохон—35,3 процентээр дээшэлһэн байна. Тиигэжэ ажахын экономико улам бэхижэжэ, табан жэлдэ бүхыдөө 1,3 миллион түхэригэй сэбэр олзо оруулһан шуу.

Ойн баярай жэлдэ ажахын һаалишад һү һааха, гүрэндэ тушааха түсэбөө жэншэдгүй бэелүүлээ. Эндэ һү һаалиин 1-дэхи гүүртын (даагшань Ф. Р. Зайцев) коллектив үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 3076 килограмм һү һаажа, хараалагдаһан даабаряа 108,9 процент дүүргэһэн байна. Тус гүүртын түрүү һаалишан Зоя Ивановна Колесова В. И. Ленинэй түрэһэн 100 жэлэй ойн баярта абаһан социалис уялгаяа саг болзортонь бэелүүлжэ, үнеэн бүриһөө 3838 килограмм һү һааһан юм. Тэрэшэлэн һаалишан Татьяна Эрдынеевагай оролдосотойгоор ажаллаһые онсолон тэмдэглэмээр.

Гадна һаалиин 3-дахи гүүртын малшад, һаалишад дээрэ дурсагдагшадһаа дутуугүй ажаллажа, урдаа табиһан зорилгоёо амжалтатай дүүргэбэ. Эдэнэрнай һү һааха даабаряа 118,8 процентдэ хүргөө гэхэ гү, али үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 3021 килограмм һү абаһан байна бшуу.

Нёдондо ажахымнай хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 103 хурьга түлжүүлжэ, хонин бүриһөө 4,7 килограмм ноохо хайшалжа тушаагаа. Түрүү хонишон Егнин Цыбикович Бадмаев нёдондоной үбэлжэлгын хэды хүшэр хүндэ байбашье, 100 эхэ хонин бүриһөө 140,5 хурьга абажа, хонин бүриһөө 6,4 килограмм ноохо хайшалһан байна. Тиихэдэ үнинэй хонишод Дугар Галсанов, Даша Бальжиров гэгшэд мүн лэ эрхим амжалта туйлаһан.

Эдэ бүхы амжалта, илалтанууд нэн түрүүлэн нуга сабшалангаа үндэһөөрнь һайжаруулһанай, тиигэжэ ниитынгээ адууһа малда бардам хүрэхөөр үбһэ тэжээл абаһанай ашаар туйлагдаба. Ушарынь хадаа луговодууднай сабшалан дээрээ жэл бүри 11 мянган тонно наг шэбхэ гаргажа, 500 шахуу тонно минеральна үтэгжүүлгэ оруулдаг заншалтай. Энээнэйнь ашаар үбһэ ногооной ургаса урдахи жэлнүүдэйхиһээ гектарай 6—7 центнерээр дээшэлһэн байна. Үнгэрэгшэ наймадахи табан жэлэй хугасаа соо үбһэ ногооной ургаса гектарай 11—18 центнерээр нэмэжэ, уһалагдадаг зарим газарһаа гектарай 50—60 центнер үбһэн хуряагдана. Эндэ ажахымнай түрүү луговодууд Спиридон Каратуев, Иван Житихин гэгшэдэй хубита яһала бии.

Гэхэтэй хамта овощ ургуулагшадаймнай бригада үнгэрһэн эдэ жэлнүүдтэ хараалагдаһан түсэб, даабаряа сүм дүүргэжэ, ажахыдаа 100 мянган түхэригэй сэбэр олзо жэл бүри оруулаа.

Энэ зүблөөн дээрэ ажалдаа онсо шалгарһан түрүүшүүлдэ Хүндэлэлэй грамотанууд, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

Түрэл партиингаа XXIV съездын хүндэлэлдэ зорюулан, эндэхи ажалшад байгша ондо мяха абалгана 7550 центнертэ, һү—35000 центнертэ, ноохо—570 центнертэ хүргэжэ, гүрэндөө түсэбһөө гадуур нилээд ехэ продукци тушаахаар хараалаа.

Тиихэдэ эдэнэр үнеэн бүриһөө 2500 килограмм һү һаажа, хонин бүриһөө 4,5 килограмм ноохо хайшалха зорилготой. Гадна үнеэдэй һубайралгые эрид усадхажа, адууһа малайнгаа ашаг шэмыень улам дээшэлүүлжэ, абтаһан продукциингаа өөрынь үнэ сэнгые горитойхоноор хямдаруулха гэжэ хэлсээ. Тиигэжэ **үбэлжэлгээ эрхим һайнаар үнгэргэжэ, 100 эхэ хонин бүриһөө 102-һоо үсөөн бэшэ хурьга, үнеэн бүриһөө тугал абажа түлжүүлхэ социалис уялга абаба.** Партиингаа XXIV съездын нээгдэхэ үдэртэ зорюулан, һү тушааха кварталайнгаа түсэб сүм дүүргэхээр хараалба.

Ц. ГАЛСАНОВ,
Хүдөө ажахын туршалгын станциин научна хүдэлмэрилэгшэ.

ТҮСЭБӨӨ УРИДШАЛАН ДҮҮРГЭБЭ

...Үдэр хоногой үнгэрхэ тума ал...уга Коммунис партиимнай ээл...жэтэ съездын эхилхэ болзор ...ии ойртожол байна. Һайндэр ...ханиие ехэ бэлэгтэйгээр угта...г заншал болоһон манай ороной ...ажалшад съездын үдэрые ажалай ...рхим бэлэгтэйгээр угтахын тула ...ү үдэрнүүдтэ оролдожо байһа...ынь мэдээжэ. Энээнтэй дашара...дуулан коммунис ажалай кол...лективэй нэрэ зэргэдэ хүртэһэн ...Холута-Нуурай шахтоуправле...ниин проходчигуудай бригада тухай хөөрэхэ дуран хүрэнэ. Николай Ивановичай хүтэлбэрилдэг проходчигууд 5 жэлэйнгээ түсэб, мүн 1970 онойнгоо түсэб үлүүлэн дүүргэһэн байгаа.

Эндэ ажал хүдэлмэреэ табан хурганда адли мэдэхэ болоһон дүй дүршэлтэй хүнүүд олон. 23 жэлэй хугасаа соо проходчик ябаһан Н. И. Козулин бригадые хүтэлбэрилжэ эхилһээр табан жэл болобо. Үнгэрһэн жэлнүүд соо нүхэр Козулинай бригада хододоо түрүүлжэ ябаа һэн.

Юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын һарада проходчигууд һайн эхи заха табиба. Тэдэнэр январиингаа түсэб 23-най үдэр дүүргэһэн тухайгаа мэдээсэһэн байна. Проходчигууд Ф. Е. Филиппов, А. Г. Козлов, А. А. Конопелько, В. И. Чукмасов, А. Б. Паткин, Н. И. Белов, Г. И. Соковиков болон бусад илангаяа һайнаар хүдэлһэн байха юм.

Л. СЛЮНКИНА.

АМЖАЛТАДА ЭХИ ТАБИГШАД

...«Заганский» колхозой Шэнэ ...Заганай һү һаалиин фермэ үнгэр...һэн наймадахи табан жэлдэ амжал...тай һайнаар ажаллаа. Энэ үе ...о үнеэдэй ашаг шэмэшье нилээд ...дээшэлээ. Хэрбээ 1966 ондо үнеэн ...бүриһөө 1598 килограмм һүн ...һаагдадаг байгаа һаа, наймадахи ...табан жэлэй эсэстэ, 1970 ондо ...үнеэн бүриһөө 2 201 килограмм ...һү һаагдаһан байна. Ойн баярай ...жэлдэ һү һааха түсэб 116,4 процент, һү гүрэндэ худалдаха түсэб 115 процент дүүргэгдээ.

...Малаа оролдосотой һайнаар ха...рууһалжа, зүбөөр эдеэлүүлжэ, ...зоотехническэ эрилтэнүүдые на...рииһаар сахидаг байһанайл ашаар ...иимэ ехэ амжалтанууд туйлагдаа ...бшуу.

...Ямаршье хүдэлмэриин амжалта ...хүнүүдһээ дулдыдадаг гэшэ. Ха...рин энэ фермэ дээрэ ажалша бэр...хэ, шалгагдаһан ажалдаа үнэн ...сэхэ хандадаг хүнүүд олон юм. ...Тиимэһээл, һаалишад Е. С. Алексеева, колхозой правлениин гэшүүн, Л. В. Ревенская, П. Л. Леонова, А. А. Леонова, Ф. Е. Медведева, Н. Я. Гуслякова, мал адуулагшад И. Е. Ланцев, А. С. Никонов болон бусад малшад болоно.

Һаалишан Л. В. Ревенская сельскэ Соведэй депутат юм. Тэрэ һаамхай үнеэн бүриһөө 2 532 килограмм һү һаажа, колхозой һаалишадай хоорондо дэлгэрһэн мүрысөөндэ нэгэдэхи һуури эзэлһэн байна. Һаалишан Екатерина Сазоновна Алексеева тус фермэ дээрэ ажаллажа эхилһээр арбан хоёр жэл болоо. Тэрэ жэлһээ жэлдэ хүдэлмэриин һайн дүнгүүдые туйладаг байна. Екатерина Сазоновна үнгэрэгшэ жэлдэшье габшагай һайнаар ажаллаа. Тэрэ һаамхай үнеэн бүриһөө 2421 килограмм һү һаажа, колхоз дотороо хоёрдохи һуурида гараа.

Наталья Яковлевна Гуслякова ойн баярай жэлдэ хоёр мянгатанай нэгэн боложо шадаа. Тэрэ Шэнэ Заганай фермэ дээрэ хүдэлжэ эхилһээр тиимэшье үни болоогүй юм. Гэбэшье фермын дүй дүршэл ехэтэй үнинэй һаалишадһаа дутуугүй һайнаар ажалладаг болонхой. Тэрэ үнгэрэгшэ жэлдэ һаамхай үнеэн бүриһөө 2 380 килограмм һү һаагаа.

Фермын хүдэлмэришэд түрэл партиингаа XXIV съездын хүндэлэлдэ зорюулан дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаад, бүхы хүсэ шадалаа, арга шадабарияа элсүүлэн, шударгы һайнаар ажаллажа байнхай.

Аймагай колхоз, совхозуудай хоорондо һү һаали дээшэлүүлхын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ эрхимлэһэнэйнь түлөө Шэнэ Заганай һү һаалиин фермэдэ КПСС-эй райкомой, аймсоведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг, 30 түхэриг мүнгэн шантайгаар барюулагдаһан байна.

Г. БАТОЖАПОВА.
Мухар-Шэбэрэй аймаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хоринн аймагай Үдын совхозой үнинэй хонишон Цындема Аюшеевна Гунтыпова. Партиин ээлжээтэ съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ оролсожо, нүхэр Гунтыпова байгша ондо хонин бүрнһөө хурьга абажа түлжүүлхээр шиидэнхэй. Мүнөө тэрэнэй отарын хониндой хахадынь хурьгалаад, абтаһан түлынь һайнаар томо болгогдоно.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

КОММУНИСТНУУДАЙ ЖЭШЭЭ

...Урда жэлнүүдтэ Хэжэнгын ай...магай Худанай совхозой хонишо...дой суурхуулаагүйнь мэдээжэ. ...Жэшээнь, нёдондоной дүнгүүдые ...хаража үзэхэ болоо һаа, эндэ ...100 хонин бүриһөө оройдоол 58 ...хурьган түлжүүлэгдэһэн юм.

...Иимэ байдалтай эбсэжэ болохо ...аал? Үгы даа! Ушар тиимэһээ ...совхозой дирекци, партийна ор...ганизаци хонин ажал хүгжөөл...гөөр зохихо хэмжээнүүдые ха...ража, хонишодоор һайн хүнүү...дые шэлэн табиха хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулаа юм. Мүн тиихэдэ үбһэ тэжээл урданайхиһаа үлүү ехээр бэлэдхэгдээ, хонидые искусственна аргаар үрэжүүлгэ хаһа саг соогоо, зоотехническэ заабариин ёһоор үнгэргэгдөө. Ажалай амжалта туйлагшад материальна талаараашье урмашуулагдаха—хонин бүриһөө хурьга абагшадта Герой-городуудаар аяншалха путёвко барюулагдаха, 100 эхэ хонин бүриһөө 95 хурьга абажа түлжүүлһэн хонишод алтан часыгаар шагнагдаха гэхэ мэтэ.

Тиимэһээ Худанай совхозой хонишодой юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын үдэрһөө шэн габьяатайгаар хүдэлжэ эхилһэниинь, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаһаниинь гайхалгүй. Тэдэнэр мүнөө жэл хамтадаа 8800 хурьга абажа түлжүүлхэ, хонин бүриһөө 2,6 килограмм ноохо хайшалхаар хараалаа.

Хэлэһэн үгэ, хэһэн хэрэгээ алгасуулхагүйн тула эндэхи хонишодой дунда социалис мүрысөөн бури эршэтэйгээр, үргэн дэлисэтэйгээр ябана. Энэ хүдэлөөнэй манлайда коммунистнууд ба комсомолшууд жагсанхай. Жэшээ болгон аймагай партийна конференциин делегат Цыдып Содномовой нэрэ дурдая. Түрүү хонишоной отарада мүнөө 350 гаран хурьган абтанхай, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байна.

Аймагай Соведэй депутат, коммунист Лхамажап Абидуеваһаа жэшээ абамаар. Тэрэнэй отарада 300 гаран хонид хурьгалжа, лынь өөдэргэн, тобирнууд. Комсомол басагад Надежда Раднаева, Балма Баяева дүй дүршэл ехэтэй аха нүхэдһөө гээгдэнэгүй.

Л. ГОМБОЕВ.

Техникэ заһабарилга удаарна

...Үдэр ерэхэ бүри үбэл үнгэржэ, ...хабарнай дүтэлжэ байна. Мүнөө ...хабарай тарилгада машина, тех...никэ заһабарилан бэлдэхэ эгээл ...үнэтэ саг ябажа байна. Тиигэ...бэшье Яруунын аймагай ажахы...нуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ шу...хала хэрэгтэ һаналаа хүсэд таби...агүй.

...Аймагай ажахынуудта бүхыдөө 341 трактор, 230 сеялкэ заһабарилагдаха' ёһотой аад, мүнөө оройдоол 142 трактор, 105 сеялкэ заһагдаад байна.

Илангаяа «Дружба» колхоздо, «Юбилейный», Яруунын совхозуудта техникэ хайша хэрэгээр заһабарилагдана. Жэшээнь, Яруунын совхоздо бүхы заһабарилагдаха машина техникын оройдоол 31 процент бэлэн болонхой. «Дружба» колхоздо бүхы 50 тракторой оройдоо 14-ниинь лэ заһагдаа.

Иимэ байдал юун дээрэһээ болоноб? Колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хайша хэрэгээр хандаһанһаа болоно гэхэдэ алдуугүй. Юуб гэхэдэ, мүнөө болотор зарим ажахынуудай заһабарилгын мастерскойнууд хүдэлмэришэдөөр хангагдаагүй байһаар. Жэшээнь, Яруунын совхоздо 12 плуг, 9 сеялкэ заһабарилхыень оройдоол 1 хүн табигдаһан байна.

Аймагай ажахынууд хабарайнгаа тарилгада хэр бэлдэнэб гэһэн асуудалаар КПСС-эй райкомой бюро һаяхан зүблөө хэжэ, энэ түлгарданги байдалай ушар шалтгаание зүбшэн хэлсээд, ажахын ударидагшадые ажалаа һайнаар эмхидхэжэ, техникэ заһабарилгаяа съездын нээгдэхэ үдэр болотор дүүргэхыень уялгалаа.

Т. БАИМИН.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ДҮН

БАРГАЖАНАЙ, ХОРИИН АЙМАГУУДАЙ МҮРЫСӨӨН

Адууһа мал үсхэбэрилдэг гол шэглэлтэй Баргажанай, Хориин аймагууд хоорондоо мүрысэжэ, хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха табан жэлэй түсэб бэелүүлхын түлөө нилээд оролдолго гаргаһан байна. Дурсагдагша аймагуудта эдэ жэлнүүдтэ ган гасуур боложо, үйлэдбэридэнь ехэ һаад ушаруулаа, гүрэнэй зүгһөө тэндэхи ажахынуудта нилээд туһаламжа хүргэгдэһэн байха юм. Эдэ аймагуудай ажалшадай хэр зэргээр хүдэлжэ гараһаниинь доро толилогдоһон тоо, баримтануудһаа элншэлэгдэнэ.

	Баргажанай аймаг	Хориин аймаг
Гүрэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые худалдалгаар 8-дахи табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр):		
ороохо таряа	103	50
хартаабха	101	232
овощ	110	176
мяхан	98	101
һүн	96	128
үндэгэн	105	150
ноохон	94	111
Адууһа малай олошорһонинь (1965 онтой жэшэхэдэ процентээр):		
эбэртэ бодо мал	104,3	94,5
тэрэ тоодо үнеэд	96,5	99,8
хонин	102,7	121,8
морин	111,2	87,5
гахай	13,0	45,6
Хүдөө ажахын ургамалнуудай гараса (гектар бүриһөө центнерээр):		
Ороохо тариан		
— 1965 он	5,8	4,1
— 1970 он	5,7	8,7
хартаабха		
— 1970 он	80	41
үбһэн		
— 1965 он	7,8	3,8
— 1970 он	8,8	9,0
Адууһа малай ашаг шэмэ:		
үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар):		
— 1965 он	956	1112
— 1970 он	1227	1577
Хонин бүриһөө абтаһан ноохон (килограммаар):		
— 1970 он	3,1	3,1
Зуун үнеэн бүриһөө түлжүүлэгдэһэн тугал		
— 1965 он	64	73
— 1970 он	60	70
100 хонин бүриһөө түлжүүлэгдэһэн хурьган		
— 1965 он	58	77
— 1970 он	63	79
Бухэлээ түлжүүлэгдэһэн поршоонхо		
— 1965 он	6957	3916
— 1970 он	794	528
100 гүүн бүриһөө түлжүүлэгдэһэн унаган	72	38
Гүрэндэ тушаагдаһан малай дундаж зэргын шэгнүүр (килограммаар):		
үхэрэй		
— 1965 он	236	260
— 1970 он	337	327
хонинoй		
— 1965 он	30	30
— 1970 он	33	35
гахайн		
— 1965 он	—	67
— 1970 он	96	119

Гүрэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые худалдаха 5 жэлэй түсэбэй дүүргэсын талаар Хориин аймагай ажахынууд нүгөөдүүлһээн эрхимлэжэ гараа. Эдэнэр ороохо таряанһаа бэшэ продукцяар түсэбөө үлүүлэн дүүргэө. Зүгөөр Баргажанай аймаг мал ажалай шухала продуктнуудые—мяха, һү, ноохо гүрэндэ худалдаха табан жэлэйнгээ түсэб дүүргээгүй үлөө. Энэ тон гэмшэлтэй.

Үнгэрһэн 5 жэлэй туршада Хориин аймаг хубаарнлдажа, Хэжэнгын аймаг эмхидхэгдээ һэн. Мүн нёдондо жэлэй эсэстэ Баргажанай аймагһаа Хурамхаанай аймаг һалажа гараа. Тиимэһээ 1971 оной январиин 1-нэй байдал харуулхадаа һалажа гараһан районуудай дүн нэмэгдэһэн байна. Илангаяа малай тоо толгойн олошорһониинь тодорхойлходоо аймагуудай дүн хамтаргагдаа.

Тиигээд харахада, үнгэрһэн табан жэлэй туршада Баргажанай аймагай колхоз, сохозуудта үнеэдынь үсөөрһэн байна. Хориин аймагта үхэрнүүдынь бүхы дээрээ, мүн үнеэдынь, адуу моридынь үсөөн болоо. Мүрысэгшэ аймагуудта шубуудынь эрид хорооогдоо.

Таряалан, сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ талаар эдэ хоер аймагуудай ажахынууд бираагүй. Зүгөөр үнгэрэгшэ жэлдэ Хориин аймагай совхозууд ороохо таряанайнгаа, үбһэ ногоонойнгоо ургаса зарим тэды ехэ болгоо. Тиигэбэшье энэнь мүнөө үе сагай эрилтэ хангажа шаданагүй.

Малай ашаг шэмэ дээшэлүүлгээрээ Хориин аймаг түрүүлжэ ябана. Эдэнэр табан жэлэй туршада үнеэн бүриһөө һаагдадаг һүнэй хэмжээе 485 килограммаар ехэ болгожо, тэрэнээ 1577 килограммда хүргөө. Зүгөөр энэнь республикын дунда зэргын хэмжээнһээ 106 килограмм доогуур байна бшуу. Тиин Баргажанай аймагай колхоз, совхозууд үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө миил 1227 килограмм һү һаагаа бшуу. Хонин бүриһөө абтаһан ноохонойнь хэмжээн адли.

Мүрысэгшэ аймагуудта эхэ малынь олоороо һубайрна, түл түрэсэнь үхэл гарзада ороно. Тиигэжэ жэлһээ жэл бүри үсөөн тугал хурьган түлжүүлэгдэнэ. Илангаяа Баргажанай аймагай ажахынууд бирагүй байдалтай. Тиимэһээ тэдэнэр шэнэ табан жэлдэ түрүүшүүлэй дүй дүршэл, наукын туйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэжэ, энэ байдалаа заһаха ушартай.

Дурсагдагша аймагуудай ажахынууд үнгэрһэн табан жэлэй туршада гүрэндөө ехэ шэгнүүртэй үхэрнүүдые тушаадаг болоошье һаа, бэлэдхэлэй пунктда оруулһан хониндынь жэжэ, һайса таргалуулагдаагүй байшоо. Шэнэ табан жэлдэ гүрэндэ тушаагдаха үхэр, хонидоо, гахайнуудаа, адуу моридоо уридшалан һайса шахан таргалуулха ушартай. Тиигэбэл гүрэндэшье, ажахынуудташье һайн ха юм.

Һара дээрэ 80 сүүдхэ

ЗАМБУУЛИНАЙ АЛАС ХОЛЫН БАРИСАА БЭЕЛҮҮЛДЭГ ЦЕНТР. (ТАСС). «Луноход-1» гэжэ совет оньһото аппарадай һара дээрэ буугаад хүдэлжэ эхилһэн сагһаань хойшо 80 сүүдхэ гүйсэбэ.

Һарын гурбадахи үдэрэй программа дүүргэгдэһэнэй һүүлээр өөрөө ябадаг тэрэ аппарат стационарна байдалда табигдаа бэлэй. Мүнөөшье тэрэл байдалдаа байһаар. Һарын гурбадахи һүниин үедэ үнгэргэгдэһэн радио холбооной сеанснуудай үедэ «Луноход» дээрэһээ телеметрическэ мэдээсэл абтаһан байха юм.

Бортовой оньһото түхеэрэлгэнүүдэйнь уридшалан хараалагдаһанай ёһоор хүдэлжэ байһыень февралиин 3-да үнгэргэгдэһэн сеанс харуулаа.

Өөрөө ябадаг аппарадтай февралиин 6-да үнгэргэгдэхэ сеансын үедэ холбоон байгуулагдаха.

Ээрхэг түримхэйшүүлые харюусалгада хабаадуулха

ЛЕНИНГРАД. «США-гай правительство Индохитадтахи бузар булай дайгаа дары болюулха ёһотой» гэһэн эрилтэ Вьетнам, Лаос ба Камбоджын арадуудтай һаналаа нэгэдэлгын митингнүүд дээрэ Ленинградай зон табина.

«Урда Вьетнам, Камбоджо ба Лаосто эсэргүү сэрэгэй интервенци болюулхые, американ бүхы сэрэгүүдые тэндэһээ гаргахые эринэбди!»—гэжэ В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Невскэ машина бүтээлгын заводой коллективэй баталан абаһан резолюци дотор хэлэгдэнэ.

Уласхоорондын дээрмэдэлгын хэмһээ хэтэрһэн ябуулга үргэлжэлүүлэгшэ американ сэрэгүүдэй хорото аашануудые буруушаалгын митингнүүд «Рабочий» гэжэ ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикада, Эрмитажда, медицинскэ прибор-бүтээлгын эрдэм-шэнжэлгын бүхэсоюзна институтда болобо.

ТАШКЕНТ. Американ империалистнуудай ээрхэг түримхэй дайнай Индохитадта һүжэрөөгдэжэ байһые буруушааһан олон зоной митингнүүд тухай мэдээсэлнүүд Узбекистанай предприятинуудай ба колхозууд болон һургуулинуудһаа абтана.

«Лаосһоо гараа зайлуулагты!», «Дайн сэрэг һүжэрөөгшэдые харюусалгада хабаадуулха!» гэһэн эрилтэ табиһан митинг «Ташсельмаш» заводой хүдэлмэришэд ба алба хаагшад үнгэргэбэ.

«Чуст» гэжэ Наманганай колхозой гэшүүд Зүүн-Урда Азида болоожо байгаа ушарнууд тушаа ТАСС-ай мэдүүлгые халуунаар дэмжэһэнээ элирхэйлэн мэдүүлбэ.

США-гай болон тэдээнэй табюулнуудай сэрэгүүдые Индохитадай эзэмдэгдэһэн бүхы районуудһаа дары гаргаха гэһэн эрилтэ митингдэ хабаадагшад табиһан байна.

КАЙРАККУМ. (Таджигай ССР). США-гай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй дэмжэлгэ доро Сайгоной сэрэгүүдэй Лаос худар добтолон ороһые Таджикистанай ажалшад эрид шангаар буруушаана,—гэжэ Кайраккумай ковёрой комбинадай коллективэй митинг дээрэ хүдэлмэришэн Ф. Юсупова хэлэбэ.

«Лаосто сэрэгээр добтолон ороһон ушар ООН-ой Уставые, Женевскэ хэлсээе дахин эбдэһэн ябадал мүн. Индохитадай бүхы оронуудһаа американ сэрэгүүдые гаргахые эринэбди»,—гэжэ нэгэн һаналаар абтаһан резолюци дотор хэлэгдэнэ. Вьетнамай, Камбоджын, Лаосой арадуудай үнэн зүйтэй эрилтые дэмжэдэг Совет правительствын хараа бодолые һайшаажа байһанаа митингдэ хабаадагшад элирхэйлэн мэдүүлбэ.

„АПОЛЛОН-14“ ҺАРА ДЭЭРЭ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Космонавтнууд Шепард ба Митчелл хоёрые тээһэн һарын кабина Москвагай сагаар 12 час 18 минутада уридшалан хараалагдаһанай ёһоор, Фра Мауро гэжэ үрхын хажууда Һара дээрэ ошожо бууба. Бууһанайнгаа һүүлээр космонавтнууд Һарын кабиные шалгажа үзэбэ. Тиигээд һара дээрэхи ажалаа хэжэ эхилхэ гэһэн захиралта тэдэндэ газарһаа үгтэһэн байгаа. Февралиин 5-да Москвагай сагаар 17 час багта космонавтнууд һарын кабина сооһоо гаража, 4 часай турша соо Һара дээрэ байха ёһотой һэн.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Космонавтнууд Шепард Митчелл хоёр Һара дээрэ буугаад, хамагай түрүүн телевизионно болон научна зэмсэг түхеэрэлгэ тодхожо, Һарын шорой абажа эхилһэн байба. Гадна космонавтнууд Һарын зарим газарнуудай фото-зураг буулгаха юм.

Һара дээрэ түрүүшынгээ үдэр байгаад, Шепард Митчелл хоёр һарын кабинада бусажа орохо. «Аполлон-14» онгосын экипажай гурбадахи гэшүүн Руса тэрэ үе соонь командна таһалга соогоо Һарые тойрон нидэлгээ үргэлжэлүүлхэ.

Февралиин 6-най үдын һүүлээр Шепард Митчелл хоёр дахин газаа гаража, 4 часһаа үлүү соо тэндэ байха ёһотой һэн.

АЖАЛААРНЬ СЭГНЭДЭГ

Түрэл партиингаа ээлжээтэ съездэ бэлдэжэ байхадаа, совет хүн бүхэн урдахи съездһээ хойшо үнгэрһэн сагта хэһэн амжаһанаа хёрхоор хаража, өөрынгөө урда байһан зорилго, хэхэ ажалаа нягталан тодорхойлно.

Би һаяхан КПСС-эй XXIII съездын абаһан тогтоолнуудые дахинаа уншажа үзэбэб. Даалгагдаһан ажалайнь түлөө хүн бүхэнэй, нэн түрүүндэ коммунистнуудай харюусалгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ тэрэ съезд дээрэ онсо анхарал хандуулагдаһан байна.

Тиимэшье байха ёһотой ха юм даа. Ленинскэ партиин гэшүүн байха гээшэ олон юумэндэ уялгална. Партиин зэргэдэ һайн дураараа ороходоо, бидэнэр бэе дээрээ ехэ уялгануудые абанабди. Түбхын түрүүндэ ажал дээрээ һайнаар хүдэлжэ, партийнабэшэ нүхэдтөө һайн жэшээ харуулжа ябаха, партийна организацингаа хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха, тэрэнэй түлөө харюусаха ёһотойбди.

Манай совхозой эрхэ байдал дээрэһээ абажа харабал, Коммунис партиин гэшүүнэй нэрэ зэргые үндэр дээрэ үргэжэ ябадаг нүхэд олон юм. Ажахын алишье һалбарида коммунистнууд хүдэлжэ ябахадаа, оролдосото ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Совхозоймнай ажахын гол һалбаринь хонин ажал болоно. 14 коммунистнууд хонишоноор ажаллана. Бишье өөрөө арба гаран жэлдэ хони харууһалнаб. Коммунист хүн туладаа хэрэг ажалаа һайса мэдэжэ абахые, тэрэнээ хүнэй зэргэдэ бүтээхые оролдоно гээшэб.

Ажалайнгаа һүүлшын гурбан жэлэй дүн эндэ харуулалтай. 1968 ондо 702 эхэ хонидые харууһалдаг байгааб. 100 эхэ хонидһоо 102 хурьга түлжүүлжэ, хонин бүриһөө 3,850 килограмм нооһо хайшалжа, хурьгадаа эхэһээнь һалгааха үедэнь 23 килограммтай болгоһон байгааб. 1969 ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 115 хурьга абаа һэм. Үнгэрһэн жэлдэ 111,9 хурьга абажа, хонин бүриһөө 5,050 килограмм нооһо хайшалааб. Хурьгад 26 килограмм шэгнүүртэйгээр эхэһээ һалгаагдаа.

Тобшолон хэлэбэл, манай отараһаа жэл бүридэ томохон отара хонид совхоздо нэмэжэ байгаа гээшэ.

Туйлаһан амжалтаараа би омогорходогби. Теэд хамагһаа түрүүн нүхэдэйнгөө туйлаһан амжалтаар баясанаб, омогорхоноб. Партиин гэшүүн, ахалагша хонишон Жанчин Арьяевич Жигдоржиев 17 жэл хонишоноор ажаллажа байхадаа, жэл бүри һайн амжалта туйлажа, совхоз, аймагтаа суутай болонхой. 1970 ондо 652 хони харууһалжа, 100 эхэ хонидһоо 107,6 хурьга түлжүүлжэ, хонин бүриһөө 4,340 килограмм нооһо абаһан байна. Хурьгадынь 27 килограмм шэгнүүртэйгээр эхэһээ һалгаагдаа.

Коммунистнуудай амжалта тухай, тэдэнэрэй һайн һайхан үйлэ хэрэг тухай хөөрэхэдэ урматай, зүрхэ сэдьхэл баясама. Имэл байха ёһотой ха юм коммунистын ажал хэрэгынь, зам харгынь.

Гадна коммунист хүн гансал урдахяа, хара амяа хараад ябажа шадахагүй. Тэрээндэ хани нүхэдэйнь ажал, бүхы коллективэй хэрэг хамаатай. Партиин гэшүүн партийна организацингаа хүдэлмэри тушаа харюусалгатай ха юм.

Совхоздомнай бүгэдэ юумэөр хамаархажа, олоной ажал хүдэлмэри тушаа оролдожо, хүсэжэ ябадаг коммунистнууд олон. Совхозой парткомой гэшүүн Г. П. Выборова сельсоведэй түрүүлэгшээр ажалладаг юм. Холо ойрын малшадта ерэхэдээ, политическэ асуудалнуудаар һонирхолтой мэдээсэл, хөөрэлдөө эмхидхэдэг, ажал хүдэлмэреэрнинь һонирхожо, шадаха зэргээрээ туһалхые оролдодог, үгышье бол, ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзажа, шиидхэхо хэмжээнүүдые абхуулхые оролдодог.

Партиин гэшүүнэй ажал хэрэг һайн талаһаань харуулһан жэшээнүүдые олоор дурдажа болохо байна.

Теэд бидэнэр гансахан лэ һайнаа дурдаад, магтаад, бии байһан дутуу дундануудаа обёороогүйшэг болоод ябаха эрхэгүйбди. Маанад, коммунистнуудта энэ тон таарахагүй хэрэг ха юм. Бии байһанаа сэхыень хэлэхэ, урагшагүй ябадал элирүүлхэ, шүүмжэлхэ ёһотойбди. Энээндэ партиин гэшүүнэй эрхэ ба уялга уряалдаг.

Хараад үзэе, булта коммунистнууд жэгдэ һайнаар ажаллана гээшэ гү? Тиимэ гэжэ хэлэхын аргагүй.

Хонишон хүн хадаа, мүн лэ хонишодойнгоо ажалһаа жэшээ харуулхамни. Коммунистнууд Ц-С. С. Мункуев, Б. Ж. Цыренов гэгшэд эхэ хонидой отарануудые даана. Ажалаймнай эрхэ байдал адли юм. Теэд үрэ дүнгүүднай тад ондоо. Хурьга абалгаар эдэ нүхэднай түсэбтэ даабаряа дүүргэбэшье, зуутанай тоодо орожо шадаагүй, холохон гээгдэжэ ябана.

Юун дээрэһээ иимэ юумэ болоо гээшэб? Минии һанахада, ажалдаа хандалгамнай ондоохон байшоо хаш. Түсэб дүүргэбэл болоо юм бэзэ гэжэ зарим нүхэд эртээнһээ һанаагаа амаршадаг заншалтай. Ехые хэхэ, ехэ амжалта туйлаха аргатай байбашье, оролдоногүй ха юм.

Партийна болон ажалай журам эбдэдэг, даалгагдаһан ажалдаа харюусалгагүйгөөр хандадаг, архи харабал. ажалаа мартадагшье коммунистнууд хааяахан дайралдадаг. Ветеринарна врач коммунист Л. Б. Данжуров энээн тушаа нэгэтэ бэшэ шүүмжэлэгдэһэн байха. Теэд эрид үшөөл заһараадүй.

Коммунистнуудай ажал хэрэг, журам тухай хөөрэлдөөн партийна суглаанууд, парткомой заседанинууд дээрэ үе үе болоод лэ гарадаг, коммунистнуудай тоосооншье зүбшэн хэлсэгдэдэг. Теэд олон ушарта энэ хөөрэлдөөн хүсэндөө хүргэгдэдэггүй, миин лэ хооһон хөөрэлдөөгөөр үлэшэдэгынь нэгэ муутай.

Минии һанахада, ком... нуудай ажал хүдэлмэри ... на организациин партб... лон парткомой анхаралда ... доо байха зэргэтэй. Парти... шүүн хаанашье, ямаршье ... да ябахадаа, өөрынгөө ... үүргэ тухай бодожо, ... ябаха зэргэтэй ха юм.

Шинии — коммунистын ... хүндэ бодото ажалһааш... дыдана, шамайе ажал... сэгнэхэ ёһотой. Ажалда... таалтай ябабал, хүн зондо... дэтэй ябахаш.

Энээн тухай коммунист ... ойлгожо, мэдэжэ ябаа ... Теэд би түрэл партиингаа ... дын нээгдэхэ үдэрэй ... байхада, нүхэрэй ёһоор нү... һануулха хүсэлэнтэйб.

Партиингаа съездые ... шэнэ амжалтаар угтажа, ... шиидхэбэринүүдыень дүү... түлөө бүхы хүсэ шадал... сүүлхэ байһанаа мэдүүлнэб.

Г. РАБДА...
Зэдын аймагай Борьёо... совхозой хони... КПСС-эй гэшүү...

ПАРТИЙНА ХРОНИКО

ҮЗЭЛ СУРТАЛШАДАЙ ҺУРАЛСАЛ

ЗАКАМЕНСК. Городой предприяти, организацинуудай, эмхи зургаануудай партийна организацинуудай секретарьнарай, политинформаторнуудай, лекторнуудай семинар болобо.

Наймадахи табан жэлэй дүнгүүд ба шэнэ табан жэлэй зорилгонууд тухай партиин райкомой промышленностиин таһагые даагша нүхэр Толстихин, үйлэдбэриин арга боломжонуудые хэрэглэхэ, алмалта арьбалалта хэхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай тогтоолой дүүргэгдэжэ байһан тушаа Зэдын вольфрам, молибденэй комбинадай парткомой секретарь Н. А. Костенко суглараашадта хөөрэжэ үгэбэ.

Удаань политическэ хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай хөөрэлдөөн болобо. «Знание» бүлгэмэй аймагтахи организациин харюусалгата секретарь М. Г. Бутаков, экономикын эрдэм дэлгэрүүлдэг дүршэл тухайдаа Н. А. Костенко хөөрэһэн байна. Мүн Зэдын комбинадай управлениин дэргэдэхи политинформаторнуудай бүлэгые даагша И. П. Бутаков, транспортна цехһээ Д. Д. Баландин болон бусад үгэ хэлээ.

Һүүлдэнь КПСС-эй обкомой лектор Б. Н. Кряцев уласхоорондын байдал тухай лекци уншаба.

А. АРЧУКОВА,
«Ажалай туг» газетын таһагые даагша.

СЕМИНАР ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

Һаяхан КПСС-эй Улаан-Үдын райком аймагай профсоюзай эдэбхитэдэй семинар үнгэргэбэ.

Түрүүшын үдэр партиин райкомой секретарь Н. И. Бутковский «КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ абтаһан социалис уялгануудай дүүргэлтэ тухай» элидхэл хэбэ. Һүүлээрнь «Ажал тухай хуулиин» гол шухала асуудалнуудаар, профсоюзна комитедэй эмхидхэлэй хүдэлмэри тухай, ажалай гурим сахиха талаар профсоюзна организацинуудай үүргэнүүд тухай һонирхолтой элидхэлнүүдые П. Х. Елбакшинов, В. Ш. Данилова, Н. Л. Канюка гэгшэд суглараашадай анхаралда дурадхаба.

Хоёрдохи үдэрынь «Гүрэнэй бүгэдэ ниитын страховани», «Профсоюзна организациин ниитэ үйлэдбэриин хүдэлмэри», «Профсоюзна организациин мүнгэн һан» гэһэн асуудалнуудаар В. Б. Лобоев, П. Х. Елбакшинов, А. Ф. Чемякин гэгшэдэй элидхэлнүүдые эндэ суглараашад һонирхон шагнаа.

Семинарай түгэсхэлдэ профсоюзай эдэбхитэд өөһэдынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэлөөр хубаалдаһан байна.

А. НАГАСЛАЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой дүршэл ехэтэй фрезеровщик Валентина Федорова. Энэ нүхэр халаан бүриингөө даабарие 130—140 процент дүүргэжэ, КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ эрхимлэнэ. С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЗАЛУУШУУЛАЙ ФЕРМЭДЭ

Манай Могой-Горхоной фермэ Туранай совхоз дотороо түрүү һуури эзэлнэ. Эндэ бүхыдөө 290 үүлтэртэ үнеэд харууһалагдадаг. Фермын ажал оньһожоруулагдаһан, байрань дулаан, шабааһа шабхань тусхай транспортёроор сэбэрлэгдэнэ.

Иимэ байрада оруулагдажа, элбэг һайн тэжээл дээрэ харууһалагдадаг үнеэдэй ашаг шэмэ һураггүй ехэ байхаһаа гадна, жэл бүри тэрэнь дээшэлнэ гэжэ үнгэрһэн табан жэлэй дүн харуулба.

Фермэмнай анха түрүүшынхеэ 1966 ондо оньһожоруулагдажа захалһан юм. Тэрэ гэһэнһээ хойшо малнай үбэлэй хүйтэндэ газаа гаргагданагүй, байра соогоо харууһалагдана. Тэжээлшье жэл бүри элбэгжэнэ. Һаагдадаг үнеэн бүхэн ганса кукурузын шэмэтэ силос сүүдхэдэ 15—20 килограммһаа доошо эдинэгүй. Тиихэдэ таряа талханай зүйл тогтоомол хэмжээнһээ гадуур—һаагдаһан һүнэй килограмм бүхэндэ нэмэгдэжэ үгтэнэ бшуу. Үбһэ, һолоомон дуран соонь эдюулэгдэнэ.

Һаалишадшье ото дулаан газарта ажалладаг болоходоо урматай.

Фермымнай коллектив 1966 ондо үнеэн бүриһөө 1292 килограмм һү һааһан байгаа һаа, үнгэрэгшэ 1970 оной туршада тэрэнээ 1792 килограммда хүргэһэн байха юм. Иигэжэ үнеэн бүхэнийнь жэлдээ 100 килограммаар һү шэмэеэ нэмээжэ байгаа бшуу.

Тиихэдэ манай түрүү һаалишан Нордоб Имеева нёдондо үнеэн бүриһөө 2221 килограмм һү һаажа, совхоз соогоо түрүүлжэ гараа. Удаань Сэрэн Комиссарова, Евдокия Убушеева, Зоя Голошова гэгшэд мүн лэ хоёр мянганай хилэ гаталжа шадаа. Эдэмнай булта комсомол-залуушуул юм.

— Арбые дүүргэһээр түрэл совхозойнгоо фермэ дээрэ ажаллажа, хүсэ шадалаа шалгажа үзөөд, институдта орохо золтой байгааб,—гээд манай фермын һаалишан ябаһанаа энэ жэлдэ Буряадай хүдөө ажахын институдай студент болоһон Галя Сымбелова хэлэдэг. Үнэндөө энэ золдо хүртэхын тула манай олохон залуушуул оролдоно гээшэ.

Залуушуулые совхозой дирекци урмашуулна. Һаяхан залуу һаалишан Евдокия Убушеева совхозойнгоо түлөөһэгүйгөөр үгэһэн путёвкоор Кавказ шадарай 7 городуудаар аяншалжа ерээ.

Бүхыдөө манай фермэ дээрэ 13 комсомол-залуушуул хүдэлдэг. Булта ажалдаа дуратай, абьяас ехэтэй. Мүнөө үнеэдэй түлэг тугаллажа, һүнэй ехээр гаража байһан халуун хаһые эдэнэр хүсэдөөр хэрэглэхэ гэжэ хүсэнэ. КПСС-эй XXIV съездэ зорюулжа, манай комсомол-залуушуулай фермынхид үсэд шангаар хүдэлжэ байнхай.

С. БАЗАРОВ.
Могой-Горхоной фермые даагша.

ПРИМОРИИН ХИЗААР. Сихотэ-Алиньда геологууд үнгэтэ металлнуудай баян хэбтэшэ һаяхан олоһон байна. Эндэхи сагай уларилай таарамжагүй байбашье һаань, геологууд шэнжэлхы ажалаа үргэлжэлүүлһээр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: вертолёдой жолоошод Геннадий Бабич, Виктор Борзов гэгшэд геологуудай партиин главна геолог Анатолий Ларношкинтой геологуудта ашаа абаашаха түсэбөө зүбшэжэ байнад.

ТАСС-ай фотохронико.

КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫЕ УГТУУЛ...

МҮРЫСӨӨ ЭМХИДХЭГШЭД...

КПСС-эй XXIV съезд зарлаха тухай партиин Центральна Комитедэй Пленумэй тогтоол аймагай ажалшадай политическэ болон ажалай эдэбхи улам хүгжөөжэ, шэнэ амжалта туйлахын түлөө тэмсэлдэ зоригжуулһан байгаа.

Партиин съездые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтахын түлөө мүрысөөндэ Хандагатайн леспромхозой коллектив аймаг соогоо эгээн түрүүлэн оролсожо, 1970 оной түсэб декабриин 20 болотор дүүргэхэ, даабариһаа гадуур 180 мянган түхэригэй продукци худалдаха, ажалай бүтээсэ түсэбөөр хараалагдаһанһаа 3,1 процентээр дээшэлүүлхэ гэһэн уялга абаһан юм. Хандагатайн леспромхозойхидой социалис шэнэ уялганууд КПСС-эй райкомой бюро дээрэ һайшаагдажа, аймагай газетэдэ толилогдоо һэн. Энэ үүсхэлынь аймагай промышленна бусад предприяти, колхоз болон совхозуудаар дэмжэгдэжэ, аймагнай бүхы дээрээ социалис уялгануудые абаһан, тэрэнь партиин райкомой пленум дээрэ баталагдаа бэлэй.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд гүрэндэ эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдаха жэлэй түсэб бүхы талаарнь декабриин 20 болотор дүүргэхэ, хамта дээрээ 22300 центнер мяха, 60000 центнер һү, 30000 центнер хартаабха, 24000 центнер ороохо, 1470 центнер ноохо худалдаха гэжэ шиидэһэн байна.

Тиихэдэ промышленна предприятинуудай коллективүүд продукци худалдаха жэлэй түсэб декабриин 27 болотор дүүргээд, түсэбһөө гадуур 600 мянган түхэригэй продукци саанһадань дамжуулан үгэхэ, модо бэлэдхэхэ түсэбөө 20 мянган кубометрээр үлүүлхэ гэһэн уялга абаа бэлэй.

Эдэ зорилгонуудые бэелүүлхын тулада аймагай бүхы партийна организаци ажаллаа гээшэ. Ниитын үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхын, продукциин шанар һайжаруулхын, алмалта арьбалалтын гурим нарииваар сахихын түлөө тэмсэлдэ бүхы ажалшадые коммунистнууд элсүүлнэ. Тэрэшэлэн түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлэн, олоной шадабари болгохо, үйлэдбэриин болон ажалай эмхидхэл һайжаруулха асуудалнууд партийна организацинуудай анхаралда хододоо байһан, мүнөөшье байһаар.

Шулуутайн леспромхозой, Онохойн модоной комбинадай партийна организацинууд һонирхолтой хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлнэ. «Шанарай хуудаһан» бии болгогдоо, хүдэлмэришэдэй нэрэ хүндын сүүд хүдэлжэ эхилээ. Бригада, халаан, участок болон цехүүд хоорондохи мүрысөөнэй дүн согсолжо байха тусхай бүлэг коммунист Н. Н. Шевелевэй хүтэлбэри доро Онохойн модоной комбинадай парткомой шиидхэбэреэр байгуулагданхай. Мүрысөөнэйнь дүн үдэр бүри согсологдожо, тусхай бюллетень гаргагдадаг болонхой. Шулуутайн леспромхоздо бага комплексно бригадануудай мүрысөөнэй дүн арбан хоногто согсологдожо, мүн лэ бюллетеньдэ харуулагдана.

Эмхидхэлэй, техническэ иимэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлһэнэй ашаар ажал хэрэгынь урагшатай болоо.

Хэдэн жэшээ харуулая. Шулуутайн леспромхоздо 1967 ондо нэгэ хүдэлмэришэн дээрэ абажа тоолоходо, 5214 түхэригэй товарна продукци үйлэдбэрилэгдэһэн байбал, 1970 ондо 6635 түхэригэй продукци бүтээгдээ гэхэ гү, али 26,2 процентээр ургаа. Хүдэлмэришэнэй дунда зэргын һарын салин 170 түхэригһөө 197 түхэригтэ хүрөө. 1967 ондо тус леспромхоз хамта дээрээ 6.767 мянган түхэригэй продукци худалдаһан байбал, үнгэрһэн жэлдэ 9.253 мянган түхэригтэ худалдаа. Олзонь 181 мянган түхэриг байһанаа, 2320 мянган түхэриг хүрэтэр ургаа.

1970 оной октябрь һарын байдалаар Онохойн модоной комбинат продукци худалдалгаараа түсэбһөө 2,5 миллион түхэригөөр гээгдэжэ ябаһан юм. Ажалай эмхидхэл һайжаруулжа, мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар коллективэй хүдэлмэридэ горитойхон хубилалта болоо. Продукци худалдаха дүрбэдэхи кварталай түсэб 638,7 мянган түхэригөөр үлүүлэгдээ. Тиихэдэ декабрь һарын түсэб 334 процент дүүргэгдэһэн байна.

Онохойн совхоз 1969 онние 1 миллион 200 мянган түхэриг гарзатайгаар дүүргэһэн. Энэ гарзаяа хороохын тулада совхозой хүдэлмэришэд ехэ оролдолго гаргана. Эндэ шиидхэгдэхэ гол шухала асуудал гэбэл, ниитын малые тэжээлээр хангаха хэрэг болоно. Энэ асуудал шиидхэхын тулада совхозой коммунистнууд ехээр оролдоно. Луговод Семен Викторович Воробьев иимэ туршалга хэһэн байна гэбэл: 18 гектар сабшалан дээрэ га бүриин 2,5 центнер аммиагай уһа сасаа. Тиигэжэ гектар бүриһөөнь 28 центнер үбһэ хуряагаа. Харин иимэ уһа оруулаагүй талмайһаа гектарай 12 центнер үбһэ абаһан байна.

Коммунист Евтей Кириллович Спиридонов куузику тарилга толгойлбо. Тэрэнэй звенодо 80 гектар талмай даалгагдаһан байгаа. Элдэб туршалга хэжэ, куузикугай рассада тарилгые, ургаса хуряалгые хүсэдөөр оньһожоруулжа, эсэсэй эсэстэ звенонь гектар бүриһөө 318 центнер ургаса абажа шадаа.

Тус совхозой Маевск тосхоной һү һаалиин фермэ дээрэ бүхы ажалынь—үнеэ һаалга, шэбхэ гаргалга, тэжээл бэлдэлгэ, мал уһалалга гэхэ мэтэ оньһожоруулагдаа. Эдэ бүгэдын ашаар 1969 онойхитой сасуулбал, совхозой гарза 4 дахин бага болоо.

1970 ондо хүдэлмэришэн бүхэн оролдосотойгоор ажаллаа гэхэдэ алдуу болохогүй. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн баярай жэлдэ муугаар хүдэлжэ болохогүй гэжэ хүн бүхэн ойлгоһон, партиин съездые ажалай шэнэ амжалтаар угтахын түлөө оролдоһон байна бшуу.

СССР-эй Верховно Соведэй депутат, Социалис Ажалай Герой Алексей Павлович Кудряшовой хүтэлбэрилдэг бага комплексно бригада жэлэй эхиндэ 26 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ гэһэн уялга абаһан юм. Түсэбынь 24000 кубометр байгаа. Партиин XXIV съездын зарлагдаха тухай мэдээсэл дуулахатаяа сасуу тус бригадынхид уялгаяа дахин хаража үзөөд, 34 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ гэжэ шиидэһэн байна. Энэ дээшэлүүлэгдэһэн уялгаяа тэдэнэр болзорһоонь холо урид, декабриин 1-дэ дүүргэжэ шадаа. Мүнөө нүхэр Кудряшовой бригадынхид КПСС-эй XXIV съездын нээгдэтэр дүрбэ һарын түсэб дүүргэхэ гэһэн уялга абаад, шэн габьяатайгаар ажаллажа байна.

Иимэрхүү жэшээнүүдые олоор харуулжа болоно. Зүгөөр түрүүшүүлэй туйлалта олоной дунда дэлгэрүүлэгдэхэ ёһотой ха юм. Эгээл эндэһээ пропагандистнар, агитаторнуудай ажалынь эхилнэ.

Аймагтамнай ажалшадай дунда ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг 497 лектор, элидхэлшэд, 296 политинформатор, 1312 агитатор бии. Гансахан үнгэрһэн жэлэй туршада 3400 гаран лекци, элидхэл, хөөрэлдөөн үнгэргэгдөө. Эрдэм, техникын туйлалта, түрүүшүүлэй дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдаа. А. П. Кудряшов, Е. К. Спиридонов, Х. Н. Манжуев болон бусад түрүүшүүлэй ажалай дүй дүршэл аймагай предприяти, колхоз, совхозуудта шэнжэлэн үзэгдэнэ, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэнэ.

Нүхэр Х. Н. Манжуевай дүй дүршэл халан абажа, мал шадамар бэрхээр шахан таргалуулдаг малшад олошорно. Тэдэнэй дундаһаа нүхэд И. И. Козлов (Онохойн совхоз), Б. О. Кубышкин («Гигант» колхоз), В. П. Лизунов (XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхоз), В. В. Постников, Ф. А. Акименко, И. А. Бухальцев (Тайлсын совхоз) болон бусадые нэрлэжэ болоно. Эдэнэй харууһалдаг малай толгой бүхэниинь сүүдхэ бүридэ шэгнүүрээ 1000-һаа дээшэ граммаар нэмээнэ.

Аймагай 20 гаран һаалишад үнгэрһэн жэлдэ 2200 килограммай хилэ дабажа гараа. Тиихэдэ 14 һаалишад үнеэн бүриһөө 2500 гаран килограмм һү һааһан байна. Үнеэн бүриһөө 3004 килограмм һү һааһан Прасковья Поликарповна Павлова һаалишадай мүрысөө толгойлжо ябана.

Хонишодой арбан бригада үнгэрһэн жэлдэ 100 эхэ хонидһоо 100 гаран хурьга түлжүүлһэн, хонин бүриһөө 3 килограммһаа дээшэ ноохо хайшалһан байна.

Ажал хүдэлмэриин ябаса тухай, шиидхэхэ зорилгонууд тухай ажалшадта мэдээсэжэ байха хэрэгтэ КПСС-эй райкомой бюро тон ехээр анхарна. Һара бүридэ пропагандистнар, политинформатор болон агитаторнуудай семинар зарлагдажа, аймаг дотор боложо байһан һонин тухай тодорхойгоор мэдээсэгдэнэ. Тэрэшэлэн хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд ажалшадтай уулзажа, ажал хүдэлмэри тухайгаа тоосодог болоо. Үнгэрһэн жэлдэ аймсоведэй гүйсэдком, тэрэнэй таһагууд 28 һуурин тосхонуудай ажалшадай үмэнэ тоосоһон байна.

Колхоз болон совхозуудай, промышленна предприятинуудай коллективүүдэй абаһан социалис уялгануудай дүүргэлтын хойноһоо партиин райкомой бюро ... хинан шалгажа байдаг. ... үедэ бюрогой заседани... КПСС-эй XXIV съездын ... дэ абаһан уялганууда... дүүргэгдэжэ байһан тухай ... Бэрээнэй механическа ... Онохойн модоной ком... XXI партсъездын нэрэм... хозой партийна органи... тоосоон зүбшэн хэлсэгд... асуудалнуудые бэлдэлгэд... райкомой олон гэшүүд ... саһан байна. Аймагай ... газетэдэ «Уялгануудай дүү... шалганабди» гэһэн гарши... номерһоо номер бүхэнд... материалнууд толилогдово... сөөнэй ябасые шалгаха ... тойгоор промышленна томо... приятинуудаар, колхоз, ... даар хүдэлмэришэн, хүдөө ... шэдэй постнууд байгуула...

Социалис мүрысөөнэй ... руулха, түрүүшүүлэй дүй ... дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ соё... лэй эмхи зургаанууд ... дүүргэнэ. Аймагтамнай ... соёлой 4 байшан, 46 клу... рэлгэ, 24 библиотекэ ... Горхон станциин, «Т... ключ», Хуушан-Онохой, ... Ильинск, Элхи, Үнэгэтэй ... нуудтахи клубуудта үйл... түрүүшүүлэй дүй дүршэл... һан стенднүүд түхеэрэгд...

Аймагай партийна орган... ябуулжа байгаа эмхидхэлэй ... тическэ хүдэлмэри муу бэ... дүн үгэнэ. Аймагай ажал... ондо абаһан социалис уя... даа амжалтатайгаар дү... шадаа. Гүрэндэ мяха ху... жэлэй түсэб 100.4 процент... 108,9 процент, ороохо 12... цент дүүргэгдээ. Промы... продукци худалдаха тү... процент дүүргэгдэжэ, модо ... хэхэ даабари 102,3 процент... бёосхо малтаха түсэб 107,... цент дүүргэгдэһэн байна.

Статьягайнгаа эхиндэ ... гатайн леспромхозойхидой ... дээрэ тогтоһон байгаабди. ... һээ тэрэ уялгануудынь хэ... дүүргэгдээ юм гэһэн асуу... ража болоно. Тус леспр... хид даабариһаа гадуур жа... шада 201 мянган түхэриг... дукци худалдаһан, 35 мян... боментр модо бэлэдхэһэн, ... гаа бүтээсэ түсэбөөр хара... һанһаа 3,5 процентээр дээ... һэн байна. Иигэжэ эндэхи ... шодой хэлэһэндээ хүрэ... элитэ боложо үгэнэ ёһотой.

Һаяхан аймагай хүдөө ... түрүүшүүлэй зүблөөн боло... гэрһэн жэлэй дүнгүүд, ш... бан жэлэй түрүүшын жэл... хэгдэхэ зорилгонууд ту... хөөрэлдөөн болоо. Зүблөө... баадагшад өөһэдынгөө арга ... жонуудые тооложо үзөөд, ... эй XXIV съездын нээгд... хүрэтэр гүрэндэ хүдөө ... продукци худалдаха ... кварталай түсэбһөө гаду... центнер мяха, 1000 цент... 30 мянган үндэгэ худал... һэн уялга абаа.

Хэлэһэн үгэдөө загар... хүрэхэ байхабди.

О. БОДО...
КПСС-эй Загр... райкомой секрет...

ҮРГЭМЖЭТЭЙ НЮТАГ, АЖАЛША ЗОН

Ү ЛЗЫТЭ тосхонһоо зүүн хойшоо гаража, үндэрхэн гүбээгэй нахидаар дабаад, үнишье ябангүй шэнэһэн тужын нэмэридэ няалдуулан түхеэрэгдэһэн отарын байрада хүрэжэ ерэбэбди.

Хонишодой гэртэ, газааньшье хүн харагданагүй. Гансал томо гэгшын шара нохой сухалтайгаар хусан угтаба.

— Эдэмнай тээ тэрэ хонидойнгоол хашаа соо байгаа ёһотой. Эгээл мүнөө хони, хурьгадые эдеэлүүлхэ хаһа болоод байна,—гэжэ мантай ябаһан эндэхи отделениие эрхилэгшэ Жамьян Гармаев часаа хараад хэлэнэ.

Хашаа соо ороходомнай, хурьгадые хүхүүлэлгэн түлэг эхилэнхэй, хүнүүд сүлөө тухагүй хүдэлжэ байба. Хоёр тээһээ хони, хурьгадай зэргэ мааралдаха, дарья табилдахаһаншье аргагүй. Эндэхид хонидоо тусхай хаамжаар хэһэн олон ондоо таһалганууд соо үсөө үсөөнөөр оруулаад, хурьгадыень табижа хүхүүлнэ. Тиихэдэнь хүл хөөрсэг болохо, хурьгадай эхэсэ оложо ядаха, төөрихэ юумэн үгы.

— Иигэжэ олон ондоо таһалга соо хурьгадые байлгахада ажалынь ехэ ааб даа. Мүнөө эдэнээ 32 таһалга соо байлганабди. Эхэнүүдынь хуу амяарынь эдеэлүүлхэ, уһалха болохош. Теэд хурьгаднай эхэеэ һүнгэ хүхэнэ ха юм. Юрэдөөл хурьгадай хооһоор үлэхэ ушар байхагүй,—гэжэ үнинэй хонишон Цыпилма Цыденешиева хэлэнэ.

— Ходошье иигэжэ байхагүйбди. Хурьгадай тээ томохон болоходонь, хэдэн сакман ниилүүлжэ, нэгэ таһалга соо 150—200 хурьга байлгахабди. Эгээл мүнөө, хурьгадай үшөө нарай байхада эхынь һүндэ һайса садхааха, эхэтэйнь дадалсуулха хэрэгтэй ха юм,—гэжэ ахалагша хонишон Нимбу Бальжанов хажуу тээһээнь дуугарна.

Энэ отарада бүхы 559 эхэ хонидһоонь даб дээрэ 385 хурьгад абтаад, булта бүрин бүтэн түлжүүлэгдэнэ.

— Тээсгэнэй заримандаа сүүдхын гуша-дүшэн хурьган гаража мэгдэхээгээ һэн. Һаянай бага зэргэ замхаба. Иигээд үшөө 160 гаран хонид хурьгалха аабза гээд һанагшаб. Тиигээ һаань, зуун эхэ хонин бүриһөө 95 хурьга абаха уялгаяа дүүргэхэ зон бээзэбди,—гэжэ нүхэр Бальжанов хөөрэнэ.

— Бидэ хоёршье үнинэй хони хаража байһан хүнүүд хадаа, хүдэлөө зон аабзабди. Харин тээ эдэ залуушуул—Даша-Ханда Дамбаева манай хүбүүн Цырен-Доржо хоёр лэ ехэ бэрхээр хурьга абалсана,—гэжэ Цыпилмэ Цыденешиева тэдэниие магтана.

— Хонидоо ямар рационоор эдеэлүүлнэт?—гэжэ асуухада, отделениие эрхилэгшэ Жамьян Гармаев хажуу тээһээнь тодожо абаад, иигэжэ хэлэнэ:

— Отара бүхэнэй хонид адлил нормоор үбһэ тэжээл эдидэг. Жэшээнь, отара бүхэндэ 400 центнер гэхэ гү, али хонин бүхэндэ 80 килограмм үбһэн, 50 килограмм зелёнко үгтэнхэй. Тиихэдэ намарһаа хойшо хонин бүхэндэ 200 грамм талха таһалдуугүй эдюулнэбди. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, үбһэ тэжээл тиимэшье элбэг гэхэ аргагүй. Тиимэһээ ямар үдэр хонидтоо хэды шэнээн үбһэ эдюулхэб гэжэ хонишод өөһэдөө үдэр үдэрөөр тодорхойлдог гээшэ. Гол түлэб адуулжал гарана. Манайш хонишод найдамтай зон даа,—гэнэ тэрэ.

Үнэхөөрөө эндэхи алишье отарадань ябахада, хурьгад гарза хороолтогүйгөөр абтажа, хонидшье тобир һайн ондо орожо байна. Тусхайлбал, эдэнэй хүршэ хонишон Геннадий Ивановойдо бүхы 536 эхэ хонидһоо 366 хурьгад абтаад, нэгэшье түл гарзалаагүй. үшөө 170 гаран хонин түрэх... хүлеэгдэнэ.

Бүхыдөө Яруунын аймагай «Дружба» колхозой гурбадахи отделенидэ үбэлэй үедэ аб... ёһотой 3 мянган хурьгадайнь т... хахадынь гараад, гарза хорол... гүйгөөр томо болгогдожо байна.

— Үлзытэмнай хонидые үбэл... жүүлхэдэ ехэ зохид, үргэмжэтэй һайн газар юм. Тиимэһээ эхэ хо... нидой бүхы зургаан отара хү... энэ тойрон байдаг гээшэ,—гэжэ нүхэр Гармаев тэндэһээ бусаж... ябахадаа хэлээ һэн.

Нээрээшье хонидой бэлшээри... таатай тарянай газар тойро... нэмжынэ, мүн шэнгэнээр ургаһ... шэнэһэн ой соогуурнь хагдан а... бэг, шарлана, холо бэшэхэ... харьялма уһатай булаг хара... даха юм.

М. НАМЖИЛОВ

КПСС-эй СЪЕЗДҺЭЭ СЪЕЗД ХҮРЭТЭР

НАЦИОНАЛЬНА ДОХОДОЙ УРГАЛТА

ЭХЭ ОРОНОЙМНАЙ экономическа хүгжэлтые тайлбарилан харуулха гол үрэ дүн национальна доход болоно. Ушарынь гэхэдэ, национальна доход арадай ажахын хүгжэлтын ямар хэмжээндэ хүрэһыень бүхы талаһаань эли тодоор харуулдаг гээшэ. Жэлэй туршада үйлэдбэрилэгдэһэн хамаг бүхы эд хэрэгсэлэй хэмжээе национальна доход харуулха зуураа, оронойнгоо экономикын саашанхи хүгжэлтын ба арад зоной байдал һуудалай һайжаралгын эшэ үндэһэн болоно.

Наймадахи табан жэлэй һүүлшын 1970 ондо СССР-эй национальна доход 275 миллиард түхэриг боложо, 1965 оной национальна доходой хэмжээнһээ 80 миллиард түхэригөөр дээшэлээ. Хэрбээ арбан жэлэй саада тээ иимэ хэмжээнэй продукци үйлэдбэрилхэ болоо һаа, хоёр жэлһээ дээшэ саг, табяад онуудай үеынхеэр абаа һаа, таба шахуу жэл хэрэгтэй болохо һэн.

Совет ороноймнай экономикын онсо шэнжэ шанарынь юуб гэхэдэ, өөрынь шууд түргэн хүгжэлтэ нэн түрүүн национальна доходойнь бата түргэн ургалта мүн. Экономикынгоо энэ үрэ дүнгүүдээр Советскэ Союз хүгжэлтэ ехэтэй капиталис гүрэнүүд болохо США, Англи, ФРГ, Франци ба Италиһаа холо ахижа гаранхай. 1950 онойхитой жэшэбэл, 1968 ондо СССР-эй национнальна доход 4,6 дахин ургаһан юм. Энэ үе соо Америкын Холбоото Штадуудта национальна доходынь хоёр дахин, Англида — 1,6, Францида — 2,2, ФРГ-дэ — 2,9, Италида — 2.6 дахин ургаһан байна.

Национальна доходой ургалтын талаар капиталис ехэ ехэ оронуудһаа СССР-эй үлүү һайн байһыень харуулһан үрэ дүнгүүд хадаа ниитын үйлэдбэрие ашаг үрэ ехэтэй болгохо тушаа манай орон дотор айхабтар ехэ хүдэлмэриин хэгдэжэ байһанай гэршэ боложо үгэнэ. Үйлэдбэриин бүридэлые шэнэдхэн хубилгаха талаар Советскэ Союзай Коммунис партиин абаһан хэмжээ ябуулгануудай аша үрэ дурсагдагша дүнгүүд соо харуулагдана. Тэрэ аша үрэнь арадай ажахын бүхы һалбаринуудта үнгэргэгдэһэн экономическа реформоһоо эшэ үндэһэтэй.

Социализмын яаха аргагүй булюу һайн талые тобойсо харуулхагүйе капиталис оронуудта оролдодог. Амгалан сагай үедэ национальна доходойнгоо шууд түргэн ургалта хангаха хэрэгтэ Советскэ Союзай туйлаһан амжалта тушаа буржуазна экономистнуудай юумэ хэлэнгүй байхые һэдэдэгынь гайхалтай бэшэ юм. Буржуазна экономистнууд тоо бүридхэлэй элдэб мэхэ гохо хэрэглэн, Советскэ Союзай экономическа хүгжэлтын шууд түргэн дабшалтые яажашье һаань багадхахые оролдодог байна. Тэдэнэй хэдышье оролдоо һаань, һанаашарнь юумэ болохогүй ха юм даа. Замбуулинай дайдые шэнжэлхэ хэрэгтэ СССР-эй туйлаһан элитэ амжалта, эрдэм наукымнай гайхамшагта туйлалтанууд, хүн зонноймнай байдал һуудалай улам һайжаржа байһан ушар Советскэ Союзай национальна экономикын саг үргэлжэ хүгжэжэ байһанай бодото гэршэ болоно. Иигэжэ совет оронойнмай экономико капиталис байгуулалтынхида ородоо үлэмжэ һайн талаяа элирхэйлэн харуулаа.

Наймадахи табан жэлэй үедэ **СССР-эй национальна доходой жэлэй дунда зэргын ургалтые түсэбөөр хараалагдаһан 6,7—7,1 процентэй, мүн 1961—1965 онуудта туйлагдаһан 6,5 процентэй жэшэжэ үзэхэдэ, 7,2 процент болоно.** Иигэжэ Советскэ Союзай Коммунис партиин, тэрэнэй XXIII съездын Директивэнүүд соо хараалагдаһан экономическа гол зорилгонуудай нэгэн амжалтатайгаар дүүргэгдэбэ гээшэ.

Наймадахи табан жэлдэ экономическа энэ зорилгые зүбөөр шиидхэхын тулада национальна доходой бүридэлдэ тусхай хубилалта хэгдэһэн байна. Нэн түрүүн нэрлэгдэхэ юумэн гэхэдэ, национальна доходой бүридэлдэ, арадай ажахын эгээл ехэ, хүгжэнги һалбари болохо промышленностиин үүргэ ехэдхэгдээ. Хэрбээ үнгэрһэн табан жэлэй урда тээ оронойнмай промышленность национальна доходой 51,7 процент үгэдэг һаа, 1968 ондо тэрэнэй хубинь 52 процент болоһон байна. Тиихэ зуурандань мүнөө үеын шэнэ һалбаринууд болохо машина бүтээлгэ электроэнергетикэ, химическэ промышленность, нефть абалга илангаяа түргөөр хүгжөөгдэһэн байха юм. Национальна доходой ургалтада промышленностиин удельнэ хэмжээнэй дээшэлһэниие юугээр тайлбарилхаб гэхэдэ, нэн түрүүн арадай ажахыда гаргаша багатайгаар техническэ дэбжэлтэ туйлаһан һалбаринуудта эд хэрэгсэл элбэгээр үйлэдбэрилэгдэдэг болоо бшуу. Жэшээнь, һүүлэй жэлнүүдтэ оронойнмай түлишын балансада нефтиин удельнэ хэмжээнэй ургаха тума экономическа, ашаг үрэ багатай түлишэ улам багаар үйлэдбэрилэгдэнэ. Энэ ушар дээрэһээ ажалай түлөөһэ ба материал арьбалжа, ондоо үйлэдбэридэ зорюулха, үйлэдбэрилэгдэдэг продукциин ниитэ хэмжээе дээшэлүүлхэ ба национальна доходой ургалта хангаха арга олдоно гээшэ.

СССР дотор экономическа гол шухала зорилгонуудай амжалтатайгаар шиидхэгдэхэтэй хамта национальна доходой хубаарил (хэрэглэмжын ба нөөсэлгын хубинууд) хубилгагдаһан байна. Үнгэрһэн табан жэлэй эхиндэ үйлэдбэридэ хабааргүй хэрэглэмжэдэ, ондоогоор хэлэбэл, хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангалга ба общестын хэрэглэмжэдэ национальна доходой 72,5 процент зорюулагдаһан юм. Нөөсын хэрэглэмжэдэ (үйлэдбэриин ба үйлэдбэридэ хабаагүй гол фонд ба эрьесын хэрэгсэл үргэдхэлгэдэ) национальна доходой 27,5 процент хүртэдэг байһан. Табан жэлэй үедэ национальна доходой нөөсэлэгдэдэг хубиин хэмжээн хэрэглэмжын хубиинхиһаа хэдэн дахин түргөөр ургадаг байгаа.

Национальна доходой нөөсын хэмжээе ехэ болгоһоной ашаар шэнэ завод болон фабрикануудай барилга түргэдхэжэ, саг болзор сооһь ашаглалгада оруулха арга олгогдоно. **Наймадахи табан жэлэй дүрбэн жэлэй үрэ дүнгөөр абахада, орон доторнай 5,5 мянган шэнэ ехэ предприяти ашаглалгада үгтэһэн, арадай ажахын гол фонднууд 170 миллиард түхэригөөр ургаһан байха юм.** Эд хэрэгсэл үйлэдбэрилдэг һалбариин предприятинуудай техническэ зэбсэгжэлгэ һайжаржа, ажалай бүтээсын ургалта нилээд түргэдөө. Жэшээнь, 1961—1965 онуудта промышленностьдамнай ажалай бүтээсын 25 процентээр дээшэлһэн һаа, наймадахи табан жэлдэ 1970 оной түсэбэй дүүргэлтые хараада абалсалгатайгаар ажалай бүтээсын ургалта 30 процентдэ хүрэнхэй.

Советскэ Союзай арадай ажахые хурдан түргөөр хүгжөөлгэ онсо илгаатай зорилго бэшэ юм. Тэрэ хадаа совет хүнүүдэй байдал һуудалые һайжаруулха, тэдэнэй улам ургажа байһан эрилтые гүйсэд дүүрэнээр хангаха гэһэн гол зорилгоһоо эшэ үндэһэтэй бшуу. Энэ зорилгые бэелүүлэн, үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилхэ промышленна предприятинууд баригдаа. Ажалшадай аша туһада үйлэдбэреэ үргэдхэн хүгжөөхэ гээшэ совет бүхы ажахынуудай түсэбэй гол уг зорилго болоно.

Наймадахи табан жэлэй түсэбэй үрэ дүнгүүд оронойнмай экономикын хүгжэлтые эли тодоор харуулна. Оронойнмай экономикын шууд түргэн хүгжэлтэ, нэн түрүүн национальна доходой ургалта хүн зоной хэрэглэмжэдэ зорюулагдаһан хубиин хэмжээе ехэ болгохо арга олгоно. 1970 ондо хэрэглэмжын жэлэй фонд 200 миллиард түхэригтэ дүтэлэнхэй, 1965 ондо энэ фондын хэмжээн 140,3 миллиард, 1960 ондо — 104,5 миллиард түхэриг байһан. Иигэжэ үнгэрһэн табан жэлдэ хэрэглэмжын фонд жэл соо дунда зэргээр 7 процентээр ургаһан гээшэ.

Национальна доходой нимэ ехээр дээшэлһэнэй ашаар социально-экономическа шухала асуудалнууд шиидхэгдээ. Тэдэнэй эгээл шухалань гэхэдэ, оронойнмай хүн бүхэнэй бодото салин хүлһэнэй ургалта болоно. КПСС-эй XXIII съездын Директивэнүүд соо 1966—1969 онуудта хүн бүхэнэй салин хүлһэнэй ургалта 5,3 процентээр дээшэлхэ гэжэ хараалагдаһан һаа, бодото дээрэ дунда зэргээр 5,9 процентдэ хүрөө.

О. АЛЕКСЕЕВ,
Ю. ПЕШЕХОНОВ,
экономистнууд.
(АПН).

АЛДАР СУУТАЙ БАЙҺАН ААД...

Соёлоймнай байшангай дэргэдэ 12 хүнһөө бүридэһэн агитбригада эмхидхэгдэһээр үнинэй. Саг үргэлжэ хүдөө нютагуудаар ябажа, концерт наада харуулжа, ажалша бэрхэ хүнүүдэй магтаал һайшаалда хүртэжэ байхада хэды шэнээн урматай гээшэб. Тиихэдэнь бүришье эршэтэйгээр хүдэлхые эрмэлзэхэш. Юуб гэхэдэ, дуу хүгжэм, хатар наадан хүнүүдые аргагүй баясуулна, зүрхэ сэдьхэлдэнь урма зориг бадаруулна ха юм.

Хуби заяагаа дуу хүгжэмтэй холбоһон тула бидэшье, соёлшод бахархан омогорхохо дүүрэн эрхэтэйбди. Ажабайдалай оёоргүй гүнзэгыһөө мүндэлһэн дуун, хатар бүхэндэ арад зоной һанал эрмэлзэл, зориг хүсэл, үе сагай халуун амисхаал ходоодоо соробхилон байдаг шуу.

«Мүнөө үдэшэ концерт болохо. Дуу хүгжэм шагнажа, хатар наада хаража жаргахамнай ха юм. Ерэхэ гүш?» гэжэ хүнүүдэй хэлсэхые оло дахин шагнаһан, досоогоо бүтүүхэнээр баясаһаншье байхабди. Ажалша бэрхэ хүнүүд соёлшодой ажалые бодотоор хүндэлжэ, сэгнэжэ шадана гээшэ. Ушар тиимэһээ маанадташье урматай ха юм. Манай агитбригада саг үргэлжэ холын хүдөө бригада, отара болон гүүртэнүүдээр аяншалдаг. Бригададамнай лектор, дуушад, хатаршад, парикмахер, эмшэлэгшэ, сабхишан гэхэ мэтэ хүнүүд оролсоно. Дуу хүгжэм зэдэлээ, хатар наадан наяраашье юм бэзэ. Тиигэбэшье урданайхидаа үшөө хүрэгдэнэгүй.

Юундэ?..

Коллективээ муушалха гэһэн зорилго эндэ огтошье табинагүйб. Эндэ нэгэ ушар дурдамаар. Январь һарын хахад багта Нарһатын совхозой нэгэ отделенидэ ерээд, шадал зэргээрээ концерт наада харуулбабди. Малшад, хонишод нээрээшье хани халуунаар угтаа һэн. Зай даа, тэрэнышье тэрэ гэлэй. Харин һөөргөө Нарһатаяа бусаха гэжэ байтарнай:

— Байза даа, хоёр-гурбан жэлэй саана һэн ха. Клубаймнай сценые нахиитарнь хатарха шадалтай хүбүүд, басагад олоороо ерэлсэгшэ бэлэй. Хонтёо гоё хоолойтой басагадшье олон байгша һэн. Хоолойгоо долгисуулан байжа уянгатуулхыень шагнахада одооошье аятай зохид бэлэй. Байза даа, тэдэнэрнай мүнөө хаанаб? Али хадамда гараашадынь хадамда гараад, гэрлээшэдынь гэрлээд, гэр бүлэ боложо тарашоо гү даа, —гэжэ наһатайшаг һаалишан хандаба.

Юун гэжэ харюусалтайб! Һаалишанда даб гэһээр тодорхой харюу үгэхэ шадалгүй байһандаа нилээд аягүйрхөө һэмди. Манай агитбригадада һайн дурааранаа оролсожо ябадаг эдэбхитэд зэмэтэй бэшэ ааб даа. Тэдэнэй зариман дуу хатарай ансамбль тухай дуулаашьегүй ябажа болоо. Аймагай соёлой байшангай дэргэдэхи дуу хатарай ансамбль хоёр-гурбан жэлэй саана нилээд урагшатай, алдар суутай ябаа. Хоорой дуулахада гү, али шуран бэрхэ хүбүүд, басагадай хатархада хүнүүд аргагүй баясадаг байһан. Баясаншьегүй яалтайб. Дуу хатарта дуратайшуул бүгэдөөрэн һайн дураараа хабаадалсажа, соёлой байшангай нэрэ хүндые бүри хүндэтэй болгодог байгаа бшуу.

Теэд тэдэ эдэбхитэн мүнөө хаанаб? Энэ асуудалда хэншье мүртэйгөөр харюусажа шаданагүй. Урданай эдэбхитэд наһатайшаг болоошье гэлэй. Теэд тэдэниие халан абаха залуушуул бии ха юм. Сэхыень хэлэхэдэ, Нарһатын залуушуул соёлой хүдэлмэридэ һайн дурааранаа хабаадалсажа, бэлиг шадабаряа туршалсажа байдаг. Энэнь тон һайн гээшэ. Муунь гэхэдэ ,эдэ бүгэдые эмхидхэжэ, хүтэлбэрилжэ шадаха хүн үгы.

Хатарха дуратайшуул олон. Хатарай талаар яһала гэмгүй аад, харин дуулаха хүнүүднай үгы шахуу. Ганцашье Яруунадаа бэшэ, мүн бүхы Буряадтаа нилээд суурхуулһан эгэшэ дүүнэр Черепановатан мүнөө угайдхадаа байхагүй. Надежда Петрова Бумажан Батуева хоёр ирагуу гоёор дууладаг, хүнүүдые нилээд баясуулдаг гээшэ. Хэды тиигэбэшье дуунай бүхы номернуудые тэрэ хоёр диилэжэ шадахагүй бшуу. Хоюулаа зэргэлээдшье, ганса гансаараашье байгаад дууладаг аабза. Теэд дуу хатарай ансамблиин түшэг тулгуури хоор болоно бшуу. Олон хүнүүдэй дуулахада һүрөөтэй, хүмүүжүүлхы удха шанартай ха юм. Тиимэ хоор маанадта байхагүй. Хоорһоо байтагай ганса гансаараа, хоёр хоёроороо, гурба гурбаараа байжа дуулаха хүнүүднай үсөөхэн. Энэ талаар Нарһатын дунда һургуулида яһала гэмгүй. Класс бүхэндэнь уран һайханай бүлгэм эмхидхэгдэнхэй, тиихэдэ һургуулиин хамтын хоор бии. Һургуулиин үхибүүдые соёлой байшангай ажалда хабаадуулжа болохогүй юм бэзэ. Хэды тиигэбэшье дуу хатарайнгаа ансамблиие һэргээхэ ёһотойбди. Тиигэхын тула хормейстер, концертмейстер хэрэгтэй.

Республикын соёлой министрэй орлогшо А. М. Герштейн манай Яруунаар ябахадаа тусхай мэргэжэлтэдые заабол эльгээхэбди гээд найдуулаа бэлэй. Тэрэ гэһэнһээ хойшо нилээд ехэ саг үнгэрөө. Теэд мүнөө болотор ямаршье мэргэжэлтэ манай Нарһатада ерэнэгүй. Энэ асуудалаар аймгүйсэдкомой соёлой таһагта ходо хандадагбди. Тиихэдэ тэдэнэр республикын соёлой министерствэдэ хандаһанаа хэлэдэг.

Хормейстер... Бүхы республика дотор оройдоо нэгэ хүн олдоногүй гэжэ гү? Нэгэ хүнһөө боложо дуу хатарайнгаа ансамбльтай хахасахамнай баһа хайшаа юм.

Аймагаймнай дуу хатарай ансамбль урдань нилээд алдар суутай байһан аад, харин мүнөө дэншье өөдэгүйхэн байдалда ороод байна. Дары бушуу һэргээхэ шухала. Энээн талаар республикын соёлой министерство туһалха аабза гэжэ найдагдана.

Л. СМОЛЬНИКОВА,
Яруунын аймагай соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэ.
А. ШЕПИЛОВ,
Нарһатын хүүгэдэй хүгжэмэй һургуулиин багша.

ХИЛЫН саанахаа — РАДИО ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ

Түрүүшын һарын амжалтанууд

ВАРШАВА. (ТАСС). Шэнэ жэлэй түрүүшын һарые Польшын үйлэдбэриин коллективүүд горитой амжалтануудаар тэмдэглэбэ. Һарынгаа түсэб үлүүлэн дүүргээд, шахтёрнууд түсэбһөө гадуур 90 мянган тонно шулуу нүүрһэ малтаба. Металлургнууд түсэбһөө гадуур 12,4 мянган тонно нүүрһэ, 8,5 мянган тонно булад, 3,3 мянган тонно прокат гаргаһан байна.

Мүн портнуудай коллективүүд январь һарые амжалтатайгаар дүүргээ.

Сагай уларилай таарамжагүй байбашье, түмэр замай транспорт нарин нягтаар хүдэлөө. Бултанай дундаһаа Силезиин түмэр замшад түрүүлжэ ябанад.

Энэ ороной бүхы предприятинууд дээрэ продукциин өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулхын, продукциин шанар һайжаруулхын түлөө тэмсэл дэлгэрбэ.

Республикын ойдо зорюулагдаһан монгол композиторнуудай зохёол

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). 1921 оной арадай революцитай холбоотой түүхые зүбөөр, хурсаар харуулха, шэнэ социалис Монгол ороной ажалшадай шэн зоригто хүдэлмэриие, зол жаргалта байдалые, монгол ба совет арадуудай эбдэршэгүй хани барисаае магтан дуулаха гэһэн зорилготойгоор Монголой композиторнууд Монголой Арадай Республикын 50 жэлэй ойдо бэлэдхэжэ байха юм.

Композиторнуудай шэнэ хэдэ хэдэн зохёолнуудтай, тэрэ тоодо гүрэнэй шангуудай лауреадууд Д. Дамдинсүрэн ба Д. Лувсаншарав гэгшэдэй оперонуудтай, гүрэнэй шангай лауреат С. Гончиксумла гэгшын балетдтэй хүгжэмдэ дуратайшуул 50 жэлэй ойн һайндэрэй үдэрнүүдтэ танилсаха юм гээд МОНЦАМЭ агентство мэдээсэнэ.

Арадай засагай жэлнүүдтэ Монголой искусствын хүгжэлтэ тухай хэдэн шэнэ ном, арадай болон мүнөө үеын дуунуудай суглуулбаринууд гараха.

ПРЕЗИДЕНТ САДАДАЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

КАИР. (ТАСС). ООН-ой Генеральна секретариин, дэлхэйн олониитын уряада харюу болгон, үшөө 30 хоногой турша соо дайн сэрэг эхилхэгүй гэһэн шиидхэбэри Арабуудай Нэгэдэмэл Республика гаргаба гээд национальна суглаанда үгэ хэлэхэдээ, президент Анвар Садат соносхобо. Тэрэ болзорынь февралиин 5-һаа эхилхэ юм. Иимэ шиидхэбэри юундэ гаргагдааб гэхэдэ, «Дүтын Зүүн зүгтэхи арсалдаа тулалдаае шиидхэхэ талаар үгэеэ ойлголсохо арга боломжо ООН-до, бусадшье талануудта олгохын тулада хэгдэбэ».

Хэрбээ энэ үе соо Суэцкэ каналай зүүн эрьеһээ сэрэгүүдэйнгээ зарим хубиие Израилиин гаргаа һаань, Суэцкэ канал соогуур суднануудай ябаха хүдэлмэриие ОАР дары эхилхээр бэлэн гээд президент Анвар Садат мэдүүлбэ. ООН-ой Аюулгүйн Соведэй 1967 оной ноябриин 22-ой резолюциие бэелүүлгын түрүүшын алхам тэрэнь болохо бэлэй гээд президент мэдүүлбэ.

ОАР-ай президент үгынгөө горитой хубиие Дүтын Зүүн зүгэй байдал шэнжэлгэдэ зорюулба. «Арабуудай Нэгэдэмэл Республика найдамтай хани оронуудтай, тэдэнэй дундаһаа эгээн эрхимынь Советскэ Союз болоно гэжэ Дүтын Зүүн зүгэй дайн харуулаа» гээд президент тэмдэглэбэ.

Сэрэгэй, экономическа болон политическэ туһаламжа Вашингтоной талаһаа Израильда үзүүлэгдэжэ байдагыень президент эрид шангаар буруушааба.

Эзэмдэгдэһэн араб бүхы газар дайдаһаа Израилиин сэрэгүүдые гаргаха, Палестинын араб зоной хуулита эрхые мэдэрхэ гэһэн эрилтэеэ урид мэтэшэлэн табижа байһанаа Анвар Садат үгынгөө түгэсхэлдэ мэдүүлбэ.

Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федерациин уряа

ПРАГА. (ТАСС). Урда Африкын патриодуудай тэмсэлтэй һаналаа нэгэдэлэй уласхоорондын үдэрэй февралиин 7-до тэмдэглэгдэхэ болоһонтой дашарамдуулан, үндэһэ яһанай илгаа баримталан дарладаг ябадалда эсэргүү тэмсэлээ улам шангадхахые, Урда Африкын арадуудай үнэн зүйтэй хэрэгэй түлөө тэмсэлые дэмжэхэ ябадалаа улам шангадхахые уряалжа дэлхэйн бүхы ажалшадта, тэдэнэй профсоюзуудта Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федераци хандаба.

Бүхы дэлхэйн үнэн сэхэ зоной улам ехэ дэмжэлгэдэ хүртэжэ байгаа Урда Африкын ажалшадай, арадуудай тэмсэл амжалтатайгаар эрхэ бэшэ дүүрэхэ гэжэ найдажа байһанаа Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн Федераци элирхэйлэн мэдүүлбэ.

ДРВ-гэй МИД-эй мэдүүлгэ

ХАНОЙ. (ТАСС). Американ самолёдууд, тэрэ тоодо «В-52» гэжэ стратегическэ бомбардировщигууд энэ оной январиин 31-дэ, тэрэшэлэн февралиин 1 ба 3-да Хыонглап гэжэ тосхон дээрэ олон гэгшын фугасна ба шарикова бомбо хаяба. Гэхэтэй хамта демилитаризованно зонын урда хубиһаа США-гай артиллери Виньшон гэжэ хүдөө тосхониие буудаба. Тэрэ хоёр тосхон демилитаризованно зонын хойто хубида, ДРВ-гэй газар дайда дээрэ оршодог.

ДРВ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшын һая толилһон мэдүүлгэ доторнь энээн тухайда хэлэгдэнэ.

США-гай империалистнуудай дайн сэрэгэй энэ ябуулгануудые ДРВ-гэй МИД шангаар буруушаан, ДРВ-гэй бэеэ даанхай, өөрын эрхэтэ байдалда халдадаг ябадалаа дары болюулхые, Хойто Вьетнамда эсэргүү дайн сэрэгээ бүхыдэнь болюулхые американ эзэрхэг түримхэйшүүлһээ эринэ гээд мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

АЛБА НАЛОГОЙ ДАРАМТА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). США-гай олон штадуудһаа тон муу мэдээнүүд абтана. Холбоото Штадуудта алба налогой улам ехэ боложо байхадань, социальна хэрэгсэлэй гаргаша хороожо байха юм.

Нью-Йорк штадай алба налогые 1,1 миллиард доллароор ехэ болгохые дурадхаһан бэшэг хуули гаргалгын суглаанда Нью-Йорк штадай губернатор Р. Н. Рокфеллер ябуулна.

Бутархай жэжэ наймаанай налогые мүнөөнэй 3 процентһээ 4 процент хүрэтэр ехэ болгохо гэжэ дурадхаба. Тиибэл Нью-Йоркын хүн зоной алба налогынь 7 процентээр бүхыдөө нэмэхэ юм. Мүн олзын налогые 10 процентээр дээшэлүүлхэ гэжэ Рокфеллер дурадхаба. Штадай зон тэрээнһээ гадуур федеральна налогуудые түлэхэ ёһотой. Хүдэлмэришэдэй салин хүлһэнэй 20, 20 гаран процентнь тэрэ налогто ошодог.

Элүүрые сахилгын, үгытэйшүүлдэ туһаламжа үзүүлгын гаргашые 7 миллиард доллароор хорооожо, штадай бюджедые дүүргэхэ гээд Калифорни штадай губернатор Рональд Рейган дурадхаба.

Наһатайшуулда медицинскэ туһаламжа, тэдхэмжэ үзүүлгые хорооохо, мүн хажуугаарнь тэрэ программада тэдэнэй оруулдаг хубита түлөөһые нэмээхээр правительство дурадхаба гэһэн мэдээсэл Вашингтонһоо абтаба. Бэшэгүүдые асаржа үгэһэнэй түлөө түлбэри 6—8 процентээр нэмээхэ гэжэ США-гай почтын зурғаан баһа соносхобо.

ШЭНЭ КОМБИНАТ

1965 оной эсэстэ барилгашад Могилев город шадар — Днепр мүрэнэй эрьедэ ерээ һэн. «Лавсанстрой. Комсомолой бүхэсоюзна габшагай барилга» гэжэ бэшээтэй шабтагай харгын годирһон газарта барилгашад үлгэбэ. «Ажалшад хэрэгтэй...» гэһэн соносхолнууд областиин түб хотын үйлэнүүдтэ олон болобо.

Совет Армиин зэргэдэ уялгата албаяа дүүргэһэн сэрэгшэд, үсэгалдэрэй һурагшад — залуу хүбүүд, басагад ороной нютаг бүриһөө шэнэ барилгада олоороо ерэжэ эхилбэ. Тэдэнэр саг зуур баригдаһан бараагуудта ажаһуугаад, ажаллажа эхилээ. Хүрэнэһэн газар малтажа, үйлэдбэриин корпусуудай һуури табина, транспортын эстакада, гэр байра барина.

— Тобшоор хэлэхэдэ, барилгашад баатаршалга гарган хүдэлөө, — гэжэ комбинадай главна инженер П. Н. Зернов хөөрэнэ.— Хүндэ хүшэр эрхэ байдалда барилгашад богонихон болзор соо тон ехэ ажал хэһэн байна. Англиһаа худалдан абтаһан элдэб янзын түхеэрэлгэнүүдые тодхохын тула мүн лэ ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

Англиһаа ерэһэн мэргэжэлтэд түлигдэдэггүй корпус соо ехэл дурагүйгөөр хүдэлжэ эхилһэн байгаа. «Иигэжэ болохогүй. Инструкциин ёһоор иигэжэ хэгдэхэ ёһогүй. Бидэ харюусахагүйбди...» гэхэ мэтээр тэдэнэр нэгэнтэ бэшэ хэлэһэншье байха. Үнэхөөрөөшье, 60 тонно шэгнүүртэй технологическа колоннонуудые хэдэн арбаад метр үндэртэ 10 хоногһоо түргөөр тодхожо болохо юм гэжэ инструкци соо бэшэгдээгүй байгаа. Тиигэбэшье совет инженер болон хабсаргагшад энэ хүдэлмэриие оройдоол гурбан үдэрэй туршада бүтээдэг байба. Дмитрий Нагорнын хүтэлбэрилдэг бригадын слесарнуудэй хүдэлхые хараһан хилын саанахи нэгэ мэргэжэлтэ иигэжэ хэлээ һэн:

— О, кэй! Иимэ шадамар бэрхэ, уран гартай хүнүүд Англидашье ажал оложо болохол!

Тиихэдэнь Дмитрий иигэжэ харюусаһан байгаа:

— Манай орондо ажал хэрэг бултанда хүртэхэ...

Могилевой комбинадай түрүүшын ээлжээн — штапель гаргадаг үйлэдбэри үнгэрһэн жэлэй тэн багта ашаглалгада оруулагдаа. Жэл соо энэ цехые 20 мянган тонно волокно гаргадаг болгохын, гүйсэд хүсэндэнь хүргэхын тула 18 һара хэрэгтэй байгаа. Теэд энэ цех 1971 оной түрүүшын үдэрнүүдтэ гүйсэд хүсэндөө хүргэгдэһэн байна.

«Гайхамшаг!» гэжэ хилын саанахи мэргэжэлтэд гайхалсана.

Жиирэй барилгашан Николай Суздалевай бүхэли үдэртөө ажаллаад, үдэшэндөө химико-технологическа техникумдэ һуралсахыень харахадаа хилын саанаһаа ерэгшэд мүн лэ гайхалсадаг һэн. Мүнөө Николай Суздалев орёо түхеэрэлгэ дээрэ мастерай туһалагшаар хүдэлмэрилнэ. Англиин фирмэдэ бүтээгдэһэн машинануудые шэнэдхэн хубилгаха талаар Николай, тэрэнэй нүхэд — залуу хүбүүд өөһэдынгөө дурадхалнуудые оруулжа эхилээ.

Энэ комбинат продукци үгэжэ эхилбэшье, барилгань үшөө үргэлжэлһөөр. Комбинадай ажалшад 8 мянган тонно лавсантай штапель бүтээн гаргаа. Эндэ гаргагдаһан волокно — лавсантай штапель бүд нэхэдэг фабрикада эльгээгдэдэг юм. Тэндэ энэ штапель түүхэй эдтэй холигдожо, һүүлээрнь хүнэй нюдэ баясуулмаар гоё һайхан бүд нэхэгдэдэг байна.

Филоментнэ волокно гаргаха үйлэдбэри һаяар ашаглалгада оруулагдахань. Тэндэ жэл соо 30 мянган тонно продукци гаргагдаха байна. Тэрэнэй түрүүшын ээлжээе январь һарада гүрэнэй комисси тушаан абаа. Филоментнэ волокногоор корд болон торгон бүд нэхэхэ юм.

Хамтадаа 50 мянган тонно волокно! «Манай заводой 100 гектар талмай дээрэ 10 миллион хонин «бэлшээгдэхэ» юм» гэжэ эндэхи хүдэлмэришэд шогтойхоноор хөөрэлдэдэг болонхой.

Могилевой комбинадай бүтээн гаргаһан продукциин хахадынь техническэ хараатайгаар хэрэглэгдэхэ юм. Транспортерой лентэ элдэб янзын шланг, фильтр болон бусад хэрэгсэлнүүдые лавсанаар хэхэдэ зохид һайн байдаг. Лавсанаар хэһэн губшуур удаан саг соо хэрэглэгдэнэ гэжэ мэдээжэ болонхой.

— Химиин энэ гигантын мүндэлхэдэ областиин түб хотын ажабайдалда ехэ хубилалта болоо, — гэжэ Белоруссиин Коммунис партиин Могилевско обкомой нэгэдэхи секретарь Г. А. Криулин тэмдэглэбэ. — Городоймнай нэгэ захада олон дабхар шэнэ гэрнүүд олоор баригдажа байнхай. Комбинадта техническэ эрдэмтэй олон хүн хүдэлнэ. Могилев хотодо профтехучилищи, химико-технологическа техникум нээгдээ. Белоруссиин Наукануудай академиин физикын ба физико-технологическа институдуудай филиалнуудай барилга эхиланхэй. Химическэ волокнонуудай научно-шэнжэлгын институт бии болгогдохоор хараалагдана.

Могилевой синтетическэ волокногой комбинат үшөө үргэдхэгдэхэ юм. Жэл соо 25 мянган тонно штапельна волокно бүтээн гаргаха үшөө нэгэ корпусой барилга һаяар эхилхэнь.

Н. БУТРИМОВИЧ,
ТАСС-ай корр.
Могилев.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: комбинадай нэгэ корпус соо. Хабсаргагшад Анатолий Свиридов, Евгений Мостовский гэгшэд шэнэ түхеэрэлгэ тодхожо байна; шэнэ комбинадай юрэнхы тухэл.
ТАСС-ай фотохроника.

АНГИИН БАЙЛДААНАЙ ФРОНТНУУД ДЭЭРЭ

Шэнэ жэлэй түрүүшын неделинүүдтэ ангиин шанга байлдаанууд болобо. Мүнгэнэй үнэгүй, юумэнэй үнэтэй боложо байһан дээрэһээ хүдэлмэригүй зоной олошоржо, мүлжэлгын шангадажа байһан дээрэһээ Европын капиталис оронуудай ажалшад эрхэ сүлөөгөө хамгаалхын тула олонитээрээ тэмсэлдэ хабаадаха баатай болобо. Арад зоной демократическа эрхэ сүлөөдэ капиталай талаһаа улам шангаар хэгдэжэ байгаа добтолгодо хатуу харюу үгэһэн политическэ эрилтэнүүд жагсаалнуудта, забастовконуудта хабаадагшадай тугууд дээрэ бэшээтэй.

Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орбол бүри хүсэтэй забастовконууд 1971 ондо **Англида** болохо гээд тэндэхи буржуазна хэблэл бэшэнэ. Почтын 230 мянган хүдэлмэрилэгшэдэй эбтэй эмхитэй тэмсэл хахад һараһаа үлүү үргэлжэлнэ. Олон томо профсоюзууд почтынхидтай һаналаа нэгэдэнги байһанаа элирхэйлэн мэдүүлээ, тэдээндэ материальна туһаламжа үзүүлнэ.

Англидахи «Форд» компаниин автомобильна заводуудай конвейернүүдэй зогсоһоор табан үдэр үнгэрбэ. Салин хүлһэеэ нэмүүлхэ эрилтэ табиһан хүдэлмэришэдэй эрилтэ хангахаяа эзэд баяшуул гол таһа арсана.

Профсоюзда эсэргүү хуулиин хархис проектые буруушаан Англиин ажалшадай январь һара соо ябуулһан тэмсэлынь энэ ороной түүхэ соо үзэгдэһэн эгээн хүсэтэ тэмсэл гэжэ тоологдоно. Ангиин байлдаагаар олоһон, забастовко хэхэ эрхыень профсоюзуудһаа буляан абаха гэдэг консервативна правительствын һэдэлгэдэ эсэргүү тэмсэл үргэлжэлһөөр.

Францида февралиин 3-да эхилһэн хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэнациональна забастовко бүри үргэн далайсатай болоно. Ажалайнгаа эрхэ байдал һайжаруулха, салин хүлһыень нэмэхэ эрилтэ хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэд табина.

Лотарингиин шулуун нүүрһэнэй уурхайн олонхи шахта хүдэлхэеэ болишонхой. Тэндэхи ажалшадай 95 процентнь Фокмоной шахтёрнуудтай һаналаа нэгэдэн забастовко хэжэ байха юм. Шахтануудые хааха, хүдэлмэришэдые ажалһаань гаргажа хаяха гэһэн захирганай газарай шиидхэбэри болюулха гэһэн эрилтэ Фокмоной горнягууд табина.

Мүн **Италидахи** ангиин байлдаан ехээр хурсадаба. 70-аад мянган полиграфистнууд бүхэнациональна забастовко үнгэргэбэ. Салин хүлһыень гуримшуулмаар, ажалайнь эрхэ байдал һайжаруулмаар коллективнэ шэнэ договор баталха эрилтэ тэдэнэр табина.

Италиин таряашадай, үгытэйшүүлэй, батраагуудай үнинэй үсэд шанга тэмсэл амжалтатайгаар дүүрэбэ. Газарай арендэ тухай хуули сенат гаргаба. Тэрэ хуулиин ёһоор, 600 мянга гаран таряашадай бүлын ажабайдал һайжарха ёһотой.

Патриодуудай амжалта

ХАНОЙ. (ТАСС). Лаосые сүлөөлхын түлөө тэмсэгшэ арадай арми дайсанай мянга гаран солдадые энэ оной январьда алаһан, шархатуулһан байна гээд Каосан Патет-Лао гэжэ агентство мэдээсэнэ. Патриодууд 400 гаран буу зэбсэг гартаа оруулһан гү, али үгы хэһэн байха юм.

ПАРТИИН XXIV СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

СОЁЛОЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД ЭДЭ ҮДЭРНҮҮДТЭ

ОПЕРО, БАЛЕДЭЙ ТЕАТР. Тус театрай коллектив ехэ концерт-рапорт бэлдэжэ байна. Тэрээндэнь СССР-эй арадай артист Л. Сахьянова, РСФСР-эй арадай артист П. Абашеев, РСФСР-эй габьяата артистнар Д. Кыштымова, А. Арсаланов, БурАССР-эй арадай артистнар В. Буруев, С. Раднаев, БурАССР-эй габьяата артистнар К. Иванова, К. Базарсадаев, театрай хооройхид, оркестр болон балет хабаадалсаха юм. Партиин съездые угтуулан, манай шүлэгшэд болон композиторнууд шэнэ зохёолнуудые бүтээгээ. Ушар тиимэһээ олохон дуунууд, балет-хатарнууд анха түрүүшынхеэ гүйсэдхэхэнь гээшэ.

Гадна композитор М. Фроловой, драматург Н. Балданогой зохёоһон Буряадай анха түрүүшын «Энхэ Булад баатар» гэжэ оперо дахинаа һэргээгдэн табигдахань. 1940 ондо Москва хотодо энэ хүгжэмтэ зохёолой нилээд ехэ амжалтатайгаар табигдаһыень мэдэнэбди. Тэрэ гэһээр тэбхэр гушан жэл үнгэрөө. Гэбэшье тус зохёол удха шанараа буураагүй, харин Советскэ Союзай национальна хүгжэмэй культурын алтан жасада оруулагдаһан байха юм.

Тэрэниие дахинаа табюулхын тула Буряадай искусствын түрүүшын декадые хүтэлбэрилсэһэн, СССР-эй арадай артист, профессор Иосиф Михайлович Туманов Москваһаа ерэхэнь.

* * *

БУРЯАДАЙ ДРАМЫН ТЕАТРАИХИД партиин ээлжээтэ съездые угтуулан, «Илалтын дархашуул» гэжэ Николай Дамдиновай зохёоһон шэнэ зүжэг табихань. БурАССР-эй искусствануудай габьяата ажал ябуулагша режиссёр Ф. Сахировай мэдүүлһэнэй ёһоор, тус зүжэг уран хурсаар бэшэгдэһэн, образуудынь шадамар бэрхээр зохёогдоһон байна. Тэрээн дотор Буряад орондо граждан дайнай яажа үнгэрһэн үе сагууд тухай зураглагдана, атаман Семёновой дээрмэшэдтэй болоһон хатуу шанга тэмсэл харуулагдана.

Зураг, тухеэрэлгэнүүдыень БурАССР-эй искусствануудай габьяата ажал ябуулагша Н. Манилов бүтээжэ байна.

Зүжэг соо Каландаришвилиин рольдо БурАССР-эй ба РСФСР-эй габьяата артист С. Будажапов, артист Кондратьев Балтахинов боложо наадаха юм ха. Гадна БурАССР-эй ба РСФСР-эй габьяата артист Г. Лосев, БурАССР-эй арадай артист Д. Дондуков, БурАССР-эй ба РСФСР-эй габьяата артист П. Николаев, РСФСР-эй арадай артист М. Николаева, Л. Абашеева, Н. Токуренова, Л. Шагдарова гэгшэд хабаадалсахань.

Энэ зүжэг март һарын һүүл багта табигдаха байна.

* * *

ФИЛАРМОНИ. «Байкал» гэжэ Гүрэнэй Буряадай дуу болон хатарай ансамбль Советскэ Союзай баруун хото городуудаар аяншална, энэ амжалтаяа партиин XXIV съездын хүндэлэлдэ зорюулна. Тус ансамблиин программада буряад арадай дуунуудһаа гадна, арадай үльгэр туужа дээрэ үндэһэлэн зохёогдоһон «Үбгэнэй зүүдэн» гэжэ хатар, композиторнууд Аюшеев, Манжигеев, Цырендашиев, Ямпилов болон бусадай хүгжэм найруулганууд оруулагданхай.

Ансамблиинхид Москва, Смоленск, Калинин, Псков, Новгород, Тула, Минск, Могилев, Витебск, Бобруйск хотонуудаар аяншалаа. Удаань Краснодар, Сочи, Ставрополь, Ростов хотонуудай ажалшадта айлшалха юм. Тиин эгээл һүүлээр Москвада түбэй телевиденеэр хатар, дуунуудаа харуулха юм.

«Бидэнэр бүхы номернуудаа һайнаар харуулһанайнь түлөө бүхы ансамблиинхидта баясхалан хүргэнэбди»,— гэжэ Московско областиин Климовск хотын машина бүтээгшэд БурАССР-эй Соёлой министерствэдэ бэшэбэ.

Артистнарнай март һарын тэнгээр нютагаа бусажа ерэхэ, түүхэтэ съездэ зорюулагдаһан концертнүүдтэ хабаадалсаха юм.

* * *

ХОРЕОГРАФИЧЕСКА УЧИЛИЩИ. Партиин съездын болохоһоо урда тээхэнэ дурсагдаһан училищиин 10 жэлэй ой тэмдэглэгдэхэ юм. Хатарай энэ һургуули дүүргээшэд, жэшээнь, Катя Самбуева, Юра Муруев, Таня Михаиошина болон бусад Буряадай оперо, баледэй театрта солистнуудаар, харин бэшэниинь Свердловск, Эрхүү, Казань болон бусад хотонуудта ажаллажа байдаг.

Дурсагдаһан училищиин һурагшад съездын хүндэлэлдэ бэлэг сэлэгээ бэлдэнэ. РСФСР-эй арадай артист П. Абашеевэй хүтэлбэри доро Байерэй, «Куклануудай фея» гэжэ балет дахинаа һэргээн табихань. Мүн ород арадай хатарнууд, композитор Аданай «Корсар» гэжэ балет соохоо, «Хун шубуута нуур» гэжэ П. Чайковскиин балет соохоо «Па де труа» гэжэ хэһэгүүдые харуулха юм.

Мүнөө үедэ бэлигтэй эдиршүүл тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр һайндэрэйнгөө концертдэ бэлдэнэд.

Гадна тэдэнэр партиин съездын үдэрнүүдтэ Эрхирэгэй совхоз айлшалан, ошохо байна.

Н. МАТОРИН,
БурАССР-эй арадай артист.

ТАБИН ЖЭЛ—АРАДАЙ ГЭГЭЭРЭЛДЭ

Тэрэ гэһэнһээ хойшо тэбхэр табин гурбан жэл үнгэрөө. Агуухэ Октябриин социалис революциин суурян Агын нэлэнхы талаар тунан таража, үгытэй ядуу малша буряадуудые нилээд баяжуулаа бэлэй. Тэрэ холын хүлгөөтэй үедэ (1918 ондо) би Агын дунда һургуулида тоо бодолго заажа байгааб. Тус һургуулиин 1 һүүлшын класста Ананда гэжэ хүбүүн һуралсагша һэн.

Намарынь хоёр жэлэй багшанарай һургуули эмхидхэгдэжэ, арбадахиие дүүргэһэн хүбүүд, басагаднай тэндэ һурахаяа булта ороо бэлэй. Гүлмэрхэн залуу Ананда Аюрзанайн багшын мэргэжэлдэ һуралсажа захалаа һэн.

Табан жэлэй туршада Агын дунда, мүн багшанарай һургуулида багшалха үедэм Ананда тон оролдосотойгоор һуража, эрхим һайн шабинарайм нэгэн байһан юм. Хэшээлдээ гээгдэжэ ерэһыень гү, али хэшээлһээ гадуурхи хүдэлмэридэ байлсаагүйень һананагүйб. Ниитын ажалда үнэн зүрхэнһөө оролсожо, үгэһэн даалгабаринуудыем эрид шууд дүүргэхэдэнь, аргагүй баясагша һэм. Бэрхэшээлһээ айхые мэдэгшэгүй бэлэй. Жаахан юумэнһээ сэдьхэлээ доройтожо, уруу дуруу болохоёо һанаһан нүхэдөө ходо баясуулха, энеэлгэхэ.

Ананда Аюрзанаевич мүнөөшье шогтой хүхюун, согтой дорюун зандаа.

Дала наһан! Ута наһанай, удаан жаргалай омог баярые одоо юунтэй жэшэхэб. Табин жэлэй хугасаада арадай гэгээрэлэй түрүү зэргэдэ ябаһан багшые мэдэхэгүй хүн манай Буряад орондо үсөөхэн лэ хаш. Юрын багшаһаа эхилээд, буряад һургуулида үзэхэ номуудые зохёолсоһыень тоолохо болоо һаа, захагүй олои ааб даа.

Эрхим һайн багша, ёһотой эсэгэ!

Ехэ хүбүүн Зоригтонь Томскын электромеханическа институт эрхим һайнаар дүүргээд, электровозой оньһые хазаарлаха инженер-механик болоһон юм. Мүнөө тэрэнь Хара металлургиин министерствэдэ (Свердловск хото) научна хүдэлмэрилэгшөөр ажаллана. Баяртань Д. Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай багшанарай институт дүүргээд, физикын эрдэмэй кандидат болоһон юм. Мүнөө тэрэнь Красноярскын үнгэтэ металлай институтда багшална. Анатолий гэжэ гурбадахи хүбүүниинь багшанарай институт дүүргэнхэй. Зүүн-Сибириин технологическа институтда мүнөө багшалжа байтаад, аспирантурада һуралсана, Бэлигтэ гэжэ одхон хүбүүниинь Москвагай физико-техническэ институдай 4-дэхи курсда һуража байна. Роза басаганиинь Агын багшанарай училищида хүдэлнэ.

Үхибүүдээ булта тыень дээдэ һургуулитай болгохын ... ла ёһотой эсэгэ, ... мүүжүүлэгшэ ... хэрэгтэй бшуу. ... хим һайн багша, ... мүүжүүлэгшэ ... һаниинь одоо ... эхитэй бэшэ ... Мүн хани нүхэр ... бигмид Ванданова... гай, үүргэ тон ... аабза.

Хүндэтэ ... габьяата багша, ... той эсэгэ! Дала ... һанай дабаан ... гараһаартнай ... зүрхэнһөө амар... лаад, ута ... удаан жаргал ... хыетнай, ходо... хүнгэн, согтой ... рюун зандаа ... етнай юрөөнэб!

А. ЧАЙВАНОВ,
РСФСР-эй ... Буряадай АССР... һургуулинууд... габьяата багш... тусхайта пенсионер.

ХИЛЭ САХИГШАДТА АЙЛШААР

Улаан-Үдэ хотын комсомолшууд болон залуушуул хилэ сахигшадые шефтээ абаһаар үнинэй юм. Эдэнэр хирэ хирэ болоод хоёр талаһаа айлшалалсажа, ажал хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые хубаалдадаг, спорт болон уран һайханай наадаар хаба шадалаа туршалсажа байдаг заншалтай.

ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын горкомой секретарь В. Леонов түрүүтэй 37 комсомолшууд болон залуушуул хилэ сахигшадта уржадэр мордобо. Ниислэл хотымнай гурбан районуудай түлөөлэгшэнэр тэдэнэй дунда бии. Тэрэшэлэн прибор бүтээлгын заводой залуушуулай «Импульс» гэжэ эстрадна бүлэг программыень тон һонирхолтой болгоно. Концерт харуулхынгаа хажуугаар комсомолшууд нүхэдтэеэ элдэб һонин асуудалнуудаар хөөрэлдэжэ, шэнэ жэлдэ шэнэ хараа түсэбүүдые баталан абаха зорилготой.

Городой залуушуул сэрэгшэдтэ дурасхаалай тэмдэг болгон бэлэг бариха юм.

В. ТОКТОХОЕВА.

ШЭНЭ МАГАЗИН

Бэшүүрэй совхозой түб Шэбэртэ тосхондо эдеэ хоолой шэнэ магазин нээгдэбэ. Энэ магазин хуушан магазинда орходоо һураггүй ууҗам, һаруул, багтаамжатайшье. Элдэб эдеэ хоол табиха таг, витринэһээ эхилээд шала, сонхо хүрэтэрөө һаруул сайбар шэрээр шэрдэгдэһэн, досоогоо уни бутарма дулаан.

Магазинда наймаалагдахаар эльгээгдэһэн эд бараагаа хадагалаад байха тусхай сарайтай. Мүн магазин үдэр, һүнигүй халуун уһаар дулаасуулагдажа байхаар баригдаһан байна. Эндэ ороһомнай ажал түлэг дундаа ябажа байба. Улад зон олоншье һаа, оошорто үни удаан зогсонгүй, ойрохон зуура хэрэгтэй юумэеэ абаад лэ гаранад. Шэнэ магазинтай болоһондоо хүн зон аргагүй баяртай. Энээнһээ урдань Г... Дагбаева хэды бэрхэ, дүй ... ехэтэй наймаашаншье һаа, ... хан гэр соо олон зоной ... сугларaад байшахада дээрээ ... дог һаа, мүнөө һанаа амар... сүлөөтэйгөөр хүдэлдэг ... Хажуудань хоёрдохи наймаа... шаар Тогошо Гундуева худа... сэнэ.

Игэжэ шэнэ магазин Шэбэр... тосхондо нээгдэбэ. Энэ ма... ниие Бэшүүрэй аймагай бари... хабсаралгын дүрбэдэхи упра... ниин барилгашад ашагла... үгөө.

Д. ДАМБИЕВ.

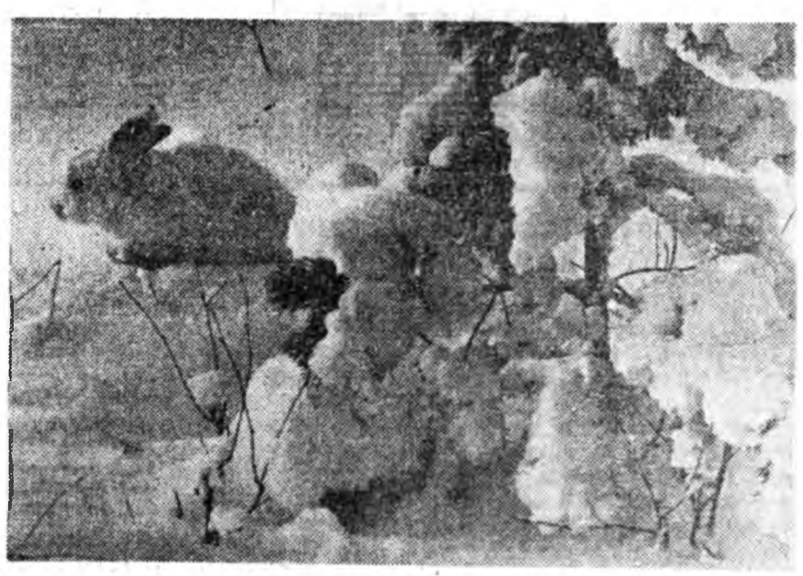
ТАЙГЫН ХЭШЭГ

Үнгэрһэн 1970 оной һүүлшын һаранuудта гүрэндэ туруута ангуудай мяха тушааха хүдэлмэридэ ехэхэн анхарал хандуулагдажа, республикын аймаг бүхэндэ ангуушадай бүлэг байгуулагдаһан юм. Тиигэжэ ой тайгын гүн дунда агнууриин гурбан бааза, ангуушадай байха 96 гэр баригдаһан байгаа. Ангуушадай эдэ гэрнүүд соо лаампа, транзисторна приёмник, түмэр пеэшэн, аяга шанагаһаа эхилээд, бусад хэрэгсэлнүүд абаашагдаһан байгаа. Үнгэрэгшэ агнууриин үедэ 5347 хүн тусхай олзоборилгодо гараһан. Тэдэнэй 632-ынь машинаар, 100 хүниинь вертолёдоор холын тайга, хүбшэдэ агнуури хэхээр абаашагдаа һэн.

Мүнөө тэдэ ангуушаднай хүбшэһөө буужа, баян олзоёо тушаажа эхилбэ. Үнгэрһэн үе соо түсэбэй дүүргэлтэ 111,5 процент боложо, ехэхэн хэмжээнэй ангай мяхан, арһан гүрэндэ тушаагдаһан байна. Тэрэ тоодо 186 хандагай, 223 буга, 603 гүрөөһэн, 14 бодон гахай баригдаа. Хамтадаа 66 мянган килограмм ангай мяхан гүрэндэ тушаагдаба. Тиихэдэ 1217 тонно хушын һамар бэлдэгдэжэ, аймагуудай худалдаа наймаанай магазинуудта үгтэһэн байна.

Ангуушадай дундаһаа Кабанскын аймагай И. П. Маслов, И. А. Маслов, П. С. Бабкин, Н. А. Залуцкий, мүн Захааминай, Хориин аймагуудай ангуушад тайгаһаа баян олзотой бусана. Жэшээнь, Захааминай аймагай ангуушан Ц. С. Шагнаев 8 килограмм бугын эбэр, ангай 1147 килограмм мяха болон бусад ангуудай арһа тушааһан байна.

М. ГЫЛЫКОВ,
Буряадай агнууриин управлениин хүдэлмэрилэгшэ.

«ОЙ СОО». П. ЯХНОВЕЦКИИН фотоэтюд.

„ДАУГАВА" ТОДХОГДОБО

«Заря» колхозой Мөөрөөшын һү һаалиин фермын бүхы хүдэлмэринь оньһон аргаар хэгдэдэг боложо, һаалишад, малшадай ажалые нилээдгүй хүнгэдхэбэ. Ушарынь хэлэхэдэ, тус фермэдэ үнеэдые оньһон аргаар һаажа байха «Даугава» гэһэн түхеэрэлгэ тодхогдоһон байгаа. Шэнэ түхеэрэлгын тодхогдоһон сагһаа хойшо һү һаалиньшье дээшэлһэн, сэбэршье һүн гүрэндэ тушаагдадаг болоһон байна бшуу.

Урдань 200 үнеэ арба гаран һаалишад харууһалдаг байгаа һаа, мүнөө оройдоо дүрбэн хүн тус фермэдэ хүдэлдэг болонхой. Фермын түрүү һаалишад К. А. Бабарыкина, А. М. Игумнова, А. В. Асеев гэгшэд тэдэнэй дундаһаа шалгарна. Эдэнэр январь һарада үнеэн бүриһөө 122 килограмм һү һаажа, ажахы соогоо түрүү һуури эзэлһэн байна. Һаяар тус фермэдэ тэжээл буйлуулха цехэй ашаглалгада тушаагдахадань, һү һаалгаяа улам дээшэлүүлхэ зорилго һаалишад урдаа табина.

С. РИНЧИНОВА.

Хяагта.

„ПРАВДА БУРЯТИИ" МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Социалис мүрысөөн» гэһэн түрүү бэшэг. КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Советэй, облпрофсоведэй тогтоолнууд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Аймагай газетэнүүд партиин съездын урда тээ» гэһэн П. Кондрашовой статья. В. Аврамовагай очерк.

Гурбадахи хуудаһанда: Л. Симаковой «Зохёогшод» гэһэн очерк. Хилын саанаһаа абтаһан ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: П. Юговэй «Ажабайдалай замаар» гэжэ корреспонденци. Шог ёгто мүрнүүд.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА. УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 11.30 минутаһаа баскетболоор Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонын түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн мүрысөөн харуулагдаха.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА. 13 часһаа 17.40 минута хүрэтэр Москваһаа дамжуулга. 13.00—орон доторхи һонин. 13.05—спортын һонин. 14.20—һурагшадта зорюулагдаһан дамжуулга. 15.30 минутаһаа Новосибирскын телестудиин программа. 16.30 минутаһаа М. Герасимов, И. Ционский гэгшэдэй «Алексей ба Ольга» гэһэн зүжэг. 17.40 минутаһаа 19 час хүрэтэр амаралта. 19 часһаа 01.30 минута хүрэтэр Москваһаа дамжуулга. 19.00—хоккей. 19.45—орон доторхи һонин. 20.00—уласхоорондын программа. 21.00—теле-зүжэг. 22.00—спортын һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА. УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: «Последний угон» гэһэн фильм.

БОЛОҺОН УШАР

АЮУЛ ТОДХОР—АРХИҺАА

Хүдэлмэришэдые зөөхөөр түхеэрэгдэһэн «ГАЗ-51» маркын машина нишэ тиишээ годиржо ябаад, дардам харгыгаар табилуулжа мэдэбэ. Һүни байһан тула харгы дээрэ машинанууд үсөөн. Тиигэжэ ябатарнь, урдань нэгэ машина бии боложо, хүнэй хэлэшэгүй муухай ушар тохёолдобо. Харгы дээрэ аюул тодхор хээшэнь 65-дахи колонный гурбадахи классай жолоошон Тамбовцев байшоо. Энэ үдэр хоёрдохи халаанда ажаллаһан хүдэлмэришэдые шэрэхэгүйб гэжэ мэдэхэдээ, тэрэ хэнһээшье һурангүйгөөр машинаяа гаражһаа абаһан байба. Тиигээд амаараа гаратар архи уугаад ябатараа, харгы дээрэ аюул тохёолдуулһан байха юм.

Жолоошон Тамбовцев юундэ һурангүйгөөр машина абажа гараа гэхэдэ, 65-дахи колонныn хүтэлбэрилэгшэд гараждаа хэды машинын уләһые, хэды машинын ажалда гараһые мэдэдэггүй, шалгадагшьегүй байгаа бшуу. Тиимэһээ тус гаражай жолоошод машинаяа дуратай сагтаа абажа, дуран соогоо гүйлгэдэг байһаниинь тодоруулагдаба.

Мал шахан таргалуулдаг Улаан-Үдын совхозой жолоошон январиин нэгэнэй үдэр һурангүйгөөр машина абажа гараһан аад, архи залгяад ябатараа, хүниие даражархиһан байха юм. Харгы дээрэ иимэ аюул юундэ болопоб гэхэдэ, ажахын, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд гараждаа юунэйшье боложо байһые мэдэнэгүй ха юм. Жэшээнь, 173-дахи нүүдэл колонный, республикын Хүдөө ажахын министерствын, гэр баридаг комбинадай, Зүүн-Сибириин түмэр замай 8-дахи дистанциин, Улаан-Үдын Советскэ районой предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй машинануудаа саг соонь шалгажа үзэдэггүй дээрэһээнь жолоошод машинануудаа үмсын болгожорхиһондол, дуратай тээшээ ябадаг байба бшуу. Дурсагдагша ажахы, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй жолоошодойнгоо дунда ажалай журам һайжаруулаа һаань, харгы дээрэ аюул тохёолдохогүй байгаа. Гансахан январь һара соо 422 жолоошон харгын аюул хээ. Эдэнэр булта дaa һогтуу ябаһандаа гүрэнэй машина эбдэһэн, аюул тодхорто ороһон байха юм. Саашадаа иимэ юумэнэй болохогүйн тула бүхы гаражнууд тон нарин нягтаар машинануудайнгаа тоо бүридхэл үдэр бүри хэжэ, ёһотой шалгалта эмхидхэхэ уялгадаа эзэн ёһоор хандаха болоно.

Г. ТОЛОКНОВА,
республикын ГАИ-гай ахалагша инструктор.

«БУУЗАШАН». Б. БИРБЛЕВАЙ фото.

СПОРТ

ШАНГУУД ТОГТООГДОБО

Мүнөөдэр, 12 часһаа «Труд» бүлгэмэй спортын ордон соо баскетболоор Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонын түрүү һуури эзэлхэ мүрысөөн эхилхэнь. Энэ мүрысөөн Россин Федерациин арадуудай зунай табадахи спартакиадын программада оруулагдаһан юм. Тиимэһээ зоно сосгоо чемпиониие тодоруулхын зорилгоор Примориин, Хабаровска хизаарнуудай, Амарай, Сахалинай, Камчаткын, Магаданай, Шэтын областьнуудай, Яхадай АССР-эй эрэшүүлэй команданууд Улаан-Үдэдэ сугларһан байна.

Мүрысөөнэй түрүүшын үдэр манай республикын суглуулагдамал командын гэшүүд Амарай областиин командатай наадаха болонхой. Мүн энэ үдэр Магаданай спортсменүүд Приморiин командатай, Хабаровска хизаарай команда Шэтын спортсменүүдтэй хүсэ шадал, техникэеэ туршалсаха юм.

Нааданай хоёрдохи, гурбадахи үдэрнүүдтэ Камчаткын—Магаданай, Яхадай АССР-эй—Хабаровска хизаарай, Сахалинай—Буряадай АССР-эй команданууд наадаха болонхой. Гурбадахи үдэрынь, Шэтын; Яхадай АССР-эй, Амарай, Сахалинай областьнуудай, Приморiин хизаарай, Камчаткын областиин спортсменүүд хоорондоо наадаха юм.

Зонын мүрысөөндэ хабаа... дагшадые шагнахын тула манай республикын эмх... зургаан, спортын бүлгэмүү... тусхай шангуудые тогтооһ... байна. Жэшээнь, «Правда Бурятии», «Буряад үнэн» газетын редакцинууд «Эрхим добтологшо», «Эрхим хамгаалагша» гэһэн шан тогтоонхой. Мүн «Эрхим судья», «Эрхим тренер» гэһэн шангууды республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультура, спортын, мүн физкультура, спортын городской комитедүүд ба... рюулха болобо.

Наадан февралиин 14 бо... лотор үнгэрэгдэхэ.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ХЮЛГЫН СААНА—КОЛХОЗОЙ ГЭШҮҮД

Аймагай центрэй хүдэлмэрилэгшэд «Знамя Ленина» колхозой шатаршадта айлшаар ерэжэ, нүхэр ёһоной уулзалга һаяхан үнгэргэбэ. Эндэ колхозой бэрхэ бэрхэ шатаршад һайнаар наадажа, айлшадаа 9,5, 6,5 гэһэн тоотойгоор шүүһэн байна. Иланагаяа колхозой барилгашадай бригадын бригадир Г. Б. Мальцев, багша Д-Ц. М. Цыденов, В. Балагунов гэгшэд эрхим һайнаар наадаа.

Нүхэр ёһоной уулзалгада эрхимээр наадаһан шатаршадһаа аймагай суглуулагдамал команда бүридхэгдэбэ. Эдэнэр Бэшүүрэй аймагай шатаршадтай заншалта уулзалгаяа үнгэргэхэ юм. Наадан субботын үдэр үнгэргэгдэхөөр хараалагдана.

Ц-Е. ЖАМБАЛОВ.

Мухар-Шэбэр.

СТУДЕНТНЭРЭЙ МҮРЫСӨӨН

Зүүн-Сибириин культурын институдай студентнүүдэй хоорондо партиин XXIV съездын хүндэлэлдэ зорюулагдаһан мүрысөөн эхилбэ. Тус мүрысөөе эмхитэйгээр, олон хүнэй хабаадалгатайгаар үнгэргэхэ, һайн спортсменүүд болон командануудые элирхэйлхэ гээшэ институдай физкультурын кафедрын гол зорилго байгаа. Хүнгэн атлетикээр мүрысөөндэ 320 хүн, столой теннисээр 50 гаран, мэргэн буудалгаар 60, шатараар 28 хүн хабаадалсана. Һаяар баскетбол, волейбол гэхэ мэтээр мүрысөөн үнгэрхэнь. Олон янзын спортоор нэгэ доро һонирходог шуран шуумар студентнүүдые нэрлэбэл: Г. Харламов, А. Гамбург, В. Обарчук, Г. Катова, В. Ануфриев, А. Иннокентьева болон бусад болоно. Нэгэдэхи курсын студентнэр тус мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана гэжэ тэмдэглэмээр.

Н. КОНЕВ,
Зүүн-Сибириин культурын институдай физкультурын кафедрые даагша.

ЗАНШАЛТА УУЛЗАЛГА

Улаан-Үдэ, Эрхүү хотонуудай спортсменүүд жэл бүри спортын энэ тэрэ зүйлөөр хоорондоо мүрысэжэ байдаг заншалтай юм. Һаяхан боксоор үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ хоёр хотын спортсменүүд, мүн Красноярскын боксёрнуудай команда ерэһэн байна.

Мүрысөөндэ хабаадалсаһан манай республикын чемпионууд, СССР-эй спортын мастер Иван Любчик, нэгэдэхи разрядтай Александр Петушинов гэгшэд түрүү һуури эзэлжэ, үнэтэ бэлэг, грамотада хүртэһэн байха юм. Боксёрнууд Анатолий Лебедев, Сергей Столяров гэгшэд хоёрдохи һуури эзэлбэ.

О. МЕРКУЛОВ.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-54, приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора—62-62, ответ. секретаря—50-52 зам. ответ. секретаря—66-76, отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-36, 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-58, культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машинное бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров БурАССР ● Н-02334. Заказ № 876.